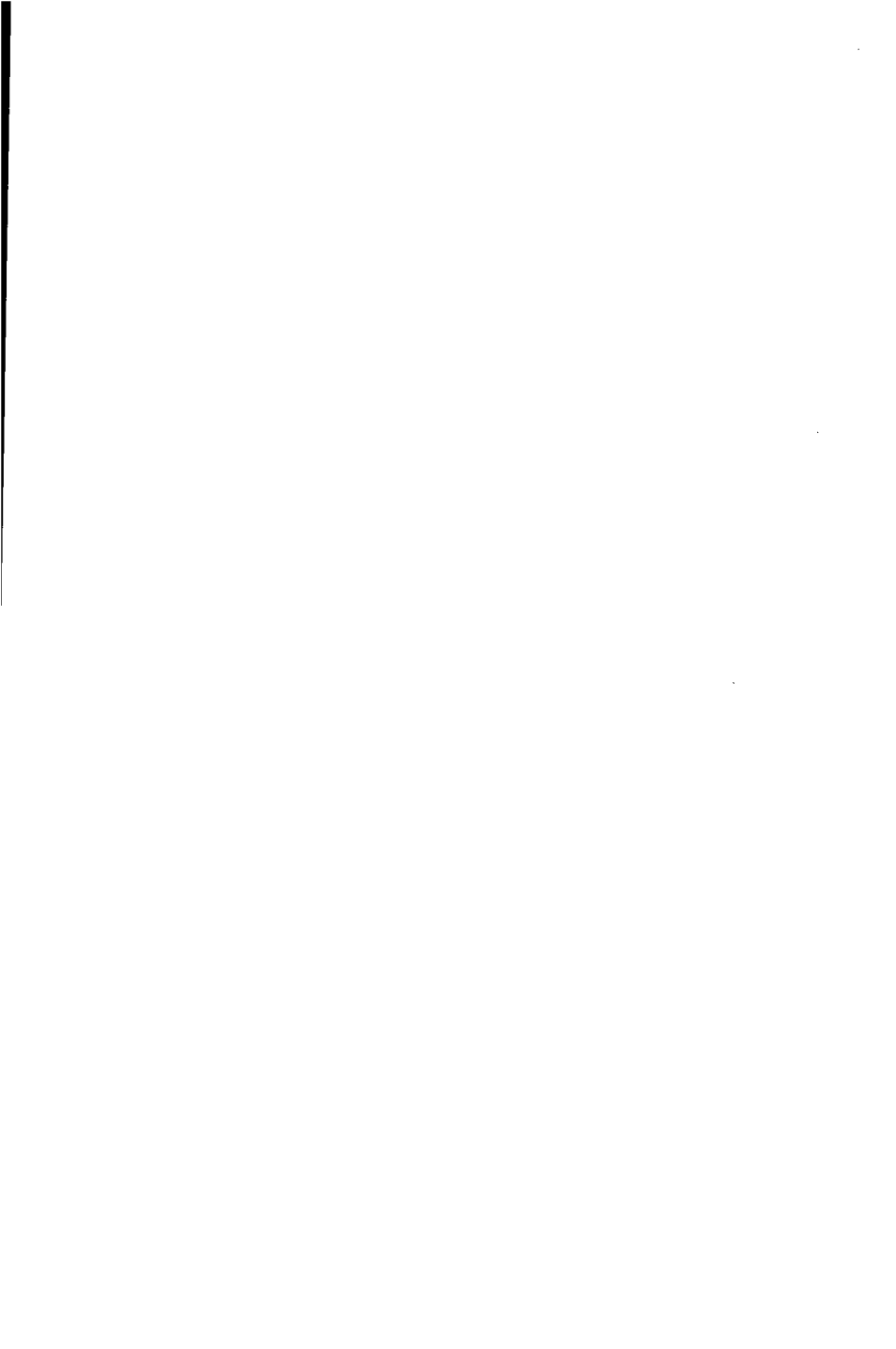

ÇEXOV

Bexçeyê Vîşne

NÛDEM

ÇEXOV

Bexçeyê Vîşne

Ev pirtûk ji swêdî hatiye wergerandin û li ber wergera bi tirkî di çav re derbas bûye.

ÇEXOV

Bexçeyê Vîşne

Piyeseke çar perde

Wergêr: **Firat Cewerî**

Weşanên NÛDEM

Weşanên Nûdem: 9
Bexçeyê Vişne
Çapa Yekem: Stockholm 1995

© Weşanên NÛDEM
Pergala berg û rûpelan: NÛDEM
Wêneya bergê: Monet Claude
Wergera swêdî: Körsbärsträdgården
Wergera tirkî: Vişne Bahçesi
ISBN: 91-88592-073

Navnîşan:
Termov. 52. 2 tr.
177 75 Järfälla-Sweden
Tel û Fax: 8-58356468

ANTON ÇEXOV

1860-1904

Anton Pavloviç Çexov di hivdehê meha yekê, 1860'î de, li bajarê Taganrogê tê dinyayê. Ew li ber destên bavekî dîndar, sert û awirtûj digihê û li dikana wî şagirtiyê dike. Bavê wî yê dîndar, ji bo ku gunehê xwe bi Xwedê bide efûkirin û ruhê xwe nêzîkî Xwedê bike, ew Çexovkê biçûk jî nêzîkî dîn dike û wî di riya dîn de perwerde dike. Çexov di salên xwe yê gelek biçûk de bi xwişk û birayên xwe re di koroya dêrê de distirê û ew herweha stranên xwe yê dînî li malê jî dibêjin û bawesîna buhuştê li giyanê bavê xwe dikin. Lê bavê wan yê Xwedahez, ji bo ku dîndarên baş û mirovên rind û qenc ji wan derkevin, ew pîraniya caran ji berdêla şîretên bi devkî, lêdan û tadeyiya dinyayekê li wan dike. Pedagojiya wê demê li ser wê nêrînê ava bûbû. Li gorî salixdana jiyana arîstokratên rûsan, mirov di terbiyekirin û perwerdekirina zarokan de pêrgî gelek lêdan û tîrsa mezinan ya li ser zarokan tê.

Ji arîstokratbûnê wêdetir, digel ku Çexov ji malbateke kole dihat jî, dîsan bavê wî yê dîndar û sert, ew zarokê bi qasî destekî bi tîrs û xofeke mezin digihand. Ji ber wê tîrs û xofa bavê xwe, wî newêrîbû li malê bi xwişk û birayên xwe re bi hêsanî henek bikira, bikeniya, bileyista. Ew hemû jî li Çexovê biçûk qedexe bûn. Lê dayika Çexov

ya dilşewat, reben û dilovan, berevajiya bavê wî bû; wê hemû jiyanaxwe seferberî zarokên xwe kiribû. Lêdana zarokan deyne aliyekî, ger pozê zarokêkî wê xwîn bibûya, ew ji ber êşa wan dikete tayê, dil û cegerê wê ji ber êşa zarokên wê dihatin sotin. Carinan gava bavê Çexov li zarokan dixist, diya wî dixwest zarokên xwe biparêze û li hemberî mêrê xwe derkeve, lê ji bo ku ew di nava heval û cîranan de nebin mijara paşgotinîyê, wê pirraniya caran bêdengî dipejirand û ji ber liberketina zarokên xwe, hêsirên xwe di dilê xwe de dibarandin. Ew diya dilovan, ku zarok û neviya koleyê erdan bû, wê ew zulmdariya koledaran ji bîr nekiribû, ew bîranînên tirsê yên zaroktiya xwe ji zarokên xwe re jî behs dikir; Çexovê biçûk û jîr, guhên xwe miç dikirin, bi saetan li diya xwe guhdarî dikir, di awirên wî de li dijderketina koledaran pêl dida.

Digel zulmdariya bavê xwe, dîsan ew zarokêkî jîr, biaqil û bi terbiye bû. Bavê wî jî armanca disiplîna xwe weha tanî ziman: “Ez dixwazim zarokên min şiyar, jîr û biaqil bin”. Ev yeka han xwesteka hemû bavan e, lê her bav li gorî kultur û têgihîştina xwe zarokên xwe digihînin û wan perwerde dikin. Bavê Çexov jî dixwest zarokên wî qenc bin, zana bin, dewlemend bin. Loma wî tavilê Çexov şande dibistana Yunaniyan. Wê demê li Rûsyayê gelek arîstokrat û dewlemendên Yunanî hebûn. Pirraniya rûsan jî dixwestin zarokên wan hînî ynnanî bibin û wek yunaniyan dewlemend bibin. Lê, li dibistana yunaniyan jî rîya perwerdekirinê di lêxistinê re derbas dibû. Wî Çexovê biçûk, nazik û hêviya pêşeroja rûsan, ji ber lêdana mamosteyên dibistanê nake der, bi rîza dê û bavê xwe, dev ji dibistana yunaniyan berdide. Lê ji aliyekî ve jiyanê bê xwendin çî ye? Kî bê xwendin gihîştîye ku? Kîjan civatê bê xwendin û nivîsandin zincîrên koletîyê şikandiye û gihîştîye azadî û serbestiya xwe? Bavê Çexov jî

di wê baweriyê de bû. Herçiqas Çexov nazik, bi terbiye û hurmetgir bû, ew ji bo serketina xwe jî ewçend bi girr bû. Lê hebe tunebe ew ê ji ber tesîra lêdana bavê xwe û tesîra lêdana dibistana yunaniyan be, ew di dibistana navîn û lîseyê de ne zêde biserketî bû. Lê gava ew êdî baş bi firê dikeve, ji cîhana zaroktiyê derbasî jiyana mezintiyê dibe, jîrî û zîrekiya wî jî serî hildide, ew ji bo xwendinê ji nav şaxan şaxa tîbbê hildibijêre, bi serfirazî xwendina xwe xelas dike û dibe doktorekî ciwan, çeleng û hêvîtîjî.

Çexov hê di dema xwe ya dibistanê de dest bi nivîsandinê dike, çîrokên xwe yê pêkenînê lê bi cidiyetê ve tijî, di kovar û rojnameyên herême de belav dike û bi wî awayî mesrefa xwe ya dibistanê derdixe û pereyên ku ji ber dimîne jî ji xwe re pê pirtûkan dikire.

Çîrokên Dr. Çexov di demeke pîr kurt de li seranserî Rûsyayê deng dide û di wê sîstema, bi gotina Lenîn, Feodal Emperyalîst de ji teqandina edebiyata Rûsyayê re dibe çîrûskek.

Nivîskarên hemdemên Çexov, an jî yek ji kaloyên edebiyata rûsan, Tolstoy, di derheqa Çexov de wilo digot: “Çexov ji wan hindiknivîskaran e ku mirov dixwaze çîrokên wî careke din bixwîne”. Gorkî jî hevçaxê xwe Anton Çexov dipesinand, ew mîna çîroknivîskarekî kedkar, kûr û têgihîştî tanî ziman. Wê ew kûrbûn û têgihîştîbûna wî bala Andre Gidé jî kişandibe, loma ew jî di derheqa Çexov de wilo dibêje: “Ez li tu çîrokên Çexov yê ne balkêş rast nehatime; hemû çîrokên wî balkêş in û yek ji ya din xweştir e. Ji xweşbûn û balkêşiyê jî wêdetir ez heyranê wan im”.

Ew çîroknivîskarê balkêş, ku di kurtedemekê de sînore Rûsyaya mezin gav dike û dibe malê hemû dinyayê, bi nêrîna hin rexnegirên wê demê, wî car caran çîroknivîskarê firansîz Guy de Maupassant jî derbas dikir. Tolstoy di derheqa vê yekê de wilo digot: “Çar nivîs-

karên firansizan hene; Stendahl, Balzac, Flaubert û yek jê jî Guy de Maupassant e. Lê Çexov di ser Guy de Maupassant re ye”.

Ji ber ku Tolstoyê mezin di derheqa Çexov de wilo fikirîbû, zêde neajotîbû ku ji bo ew Tolstoy fedîkar dernexe, wî cihê xwe yê nemir di nava edebiyata rûsan de çêkiribû. Ew bi qasî nivîskariya xwe doktorekî baş û zîrek bû jî. Wî gelek çîrokên xwe bi şarezabûna operatoran nivîsandine, psîkolojiyeke kûr û şerpezetiya ronakbîr, burokrat û arîstokratên rûsan yê sedsala xwe bi zimanekî basît, bi salixdanên kurt û xurt û bi awayekî pêkenîni aniye ziman. Digel ku ev sedsalek e di ser çîrokên wî re derbas bûne, dîsan jî çîrokên wî bi qasî misqalekî tiştek ji naverok, ziman û forma xwe winda nekirine. Ew mîna şeraba her ku kevin dibe, tehma wê ewçend xweştir dibe ne. Çîrokên vî hostayê nemir bi kevinbûna xwe nûdem dibin û ji bo ruhên tî dibin şeraba jiyane.

Lê belê piyesên wî jî çi bigire bi qasî çîrokên wî navdar û xweş in. Herçiqas ew di siya çîrokan de winda dibin jî, îro, piştî bi sed salî, li paytextên gelek welatên dinyayê piyesên wî li ser dik û sehneyan e. Wilo xuyaye, heta mirovatî û problemên mirovatîyê hebin wê kurteçîrokên Çexov werin xwendin û piyesên wî werin leyistin.

Bi wergerandina berhema vî hostayî ji aliyê wijdan ve rehetiyek bi min re çêbû, hêvîdar im wê ji aliyê moral jî rehetiyekê bide hevwe-latîyên min.

Firat CEWERÎ

KESÊN TÊ DE

LUBAV RANEVSKAYA (Xwediya bexçeyê vîşne).

ANYA (Keça wê ya hivdeh salî).

VARYA (Keçmariya wê).

LEONID GAYEV (Birayê wê yê mezin).

YERMOLAV LOPAHÎN (Tacirek).

PIYOTIR TROFÎMOV (Xwendevanek).

SÎMYONOV-PÎŞÇÎK (Xwedêrdek).

ŞARLOTTA (Mamosteyeke jin).

SEMYON YEPÎHODOV (Katibek).

DUNYAŞA (Xizmetkarek).

FÎRS (Xulamekî heştê û heft salî).

YAŞA (Xulamekî ciwan).

RÊWÎ

MIDÛRÊ STASYONÊ

KARMENDÊ POSTEXANÊ

MÊVAN, XULAM

Sehne: Malikxaneya Ranevskaya

PERDEYA YEKEMÎN

(Odeyêke ku hê jî jê re dibêjin odeya zarokan. Deriyekî wê li odeya Anya vedibe. Berbang e, piştî kurtedemekê wê roj derkeve. Ji mehan gulan e, darên vîşneyan gul vedane, lê di hişkesayiya sibe-hê de bexçe sar e. Pencere girtî ne. Dunyaşa bi mûmekê, Lopaîn jî pirtûkek di dest de ye û dikevin hundur.)

LOPAÎN: Pir şukur, trê hat. Saet çend e?

DUNYAŞA. Saet tê dudan. (*Mûmê vedimirîne.*) Dinya rohnî bû jî.

LOPAÎN: Trê jî têra xwe dereng ma ha! Bi kêmanî du saetan. (*Dibawişke, xwe vedizelîne.*) Ya min jî xweş e bi rastî! Rabe, tenê ji bo tu herî stasyonê pêşiya wan tê werî van deran, paşê jî li ser qoltixan bi xew re herî. Cihê şermê ye! Lê ji bo çi te ez şiyar nekirim?

DUNYAŞA: Min texmîn dikir tu çûyî. (*Guhê xwe miç dike.*) Hah! Dengê vê erebeya ku tê divê ya wan be.

LOPAÎN: (*Guhdarî dike*): Na; Ew ê alavên xwe bidin hev, rahêjin baholên xwe. (*Kurtebêdengiyek*) Kî zane niha bê Sû Ranevskaya ji ber van pênc salên ku li derveyî welêt buhurandiye çiqasî hatiye guhertin. Ew jineke bêhawe xweşik e. Ew jineke wilo qenc, wilo dilpak e ku. Tê bîra min, gava ez xortekî panzdeh salî bûm, wê demê, li gund dikaneke ba-

vê min hebû, carekê kulmek li dev û rûyê min xis-
tibû û ji pozê min xwîn der bûbû. Em wê çaxê li
vir, li hewşê bûn -nayê bîra min bê em ji bo çi ha-
tibûn-bavê min jî têra xwe vexwaribû. Eynî mîna
ku do bûye, tê ber çavê min. Stiya Ranevskaya wê
çaxê keçikeke ciwan, mîna şitilekê bû, wê ez girti-
bûm, ji bo şuştuna rûyê min ez anîbûm vî hundurî;
wê çaxê ev der odeya zarokan bû. “Megirî
gundîkê biçûk” gotibû. “Wê heta roja dawetê re-
het bibe.” (*Kurtebêdengiyek.*) Bavê min gundî bû,
rast e, lê carekê jî li min binere; gomlegekî spî li
min e, potînên qehweyî di lingên min de ne, gotin
di cih de be, ez mîna ordekeke ku di gola qazan
de bim. Ya dewlemendiyê ez dewlemend im, lê tu
a rastî bixwazî, digel pîrbûna pereyê min ez dîsan
mîna gundiyeke me. (*Rûpelên pirtûkê di ser hev re
diqulupîne.*) Ez her vê pirtûkê dixwînim, lê min
gotinek jî jê fêhm nekiriye; ji xwe gava min ev
xwend ez di xew re çûm. (*Kurtebêdengiyek.*)

DUNYAŞA: Kûçik heta sibehê ranezan, wan ê hatina xwe-
diyên xwe hîs kiribin.

LOPAHÎN: Çi bi te hatiye wilo, Dunyaşa?

DUNYAŞA: Destên min dilerizin. Ez dikim bêhiş bikevim.

LOPAHÎN: Tu hinekî zêde xeydokî bûyî. Dunyaşa, derdê te
yê eslî jî ev e. Tu mîna jinên ciwan li xwe dikî, te
ev porê xwe jî çawan çêkiriye, hela binêre! Ev tiş-
tên vala ne. Divê mirov cihê xwe bizanibe.

(*Yepîhodov bi gurzek gul dikeve hundur. Çakêtek
lê ye, cîzmeyeke dirêj û nuhcîlakirî ku çîke çîk jê
tê di lîngan de ye. Gava dikeve hundur, gul ji des-
tên wî dikevin.*)

YEPÎHODOV (*Gava gulan ji erdê radike*): Ev gul baxçevan şandine; wê li oda xwarinê bi cih bibin. (*Gulan di-de Dunyaşayê.*)

LOPAHÎN: Ji min re jî hinek kvas bîne.

DUNYAŞA: Ser serê min, mîrza. (*Dunyaşa derdikeve.*)

YEPÎHODOV: Vê sibehê hişkesayî ye, di binê sifrê re sê derece ye. Hemû darên vîşneyan gul dane. Hiş û aqilê min nagihîje vê av û hewa me. (*Axîmekê dikişîne.*) Qet hişê min nagihîjê. Wekî din av û hewa me şaş maye bê wê çi bike. Bi destûra te be ez dixwazim vê jî bi ser ve zêde bikim, hê berî du rojan min ji xwe re cotek cîzme kiribû, bawer bike, mîrza, çike çîka wê nayê kişandin. Gelo ez çi donî di van cîzman bidim?

LOPAHÎN: Eman, ji min bi dûr bikeve! Te ez aciz kirim.

YEPÎHODOV: Her roj belayek tê serê min. Lê ez gazinan nakim. Na, ez fêrî vê bûme, ez tenê dibişirim. (*Dunyaşa dikeve sehnê, qedehê kvas dide Lopa-hîn.*) Ez êdî herim. (*Li qoltixekê diqelibe û dikeve.*) De bigire! (*Bi tewrekî serfirazî.*) Tu dibînî, gotina min efû bike, lê ez di nav qezayên weha de me. Heyret e bi rastî, heyret! (*Ji sehnê derdikeve.*)

DUNYAŞA: Tu zanî, mîrza Lopa-hîn, Yepîhodov zewac tek-lîfî min kir.

LOPAHÎN: Wa!

DUNYAŞA: Ez nizanîm bê ez ê çi bikim. Bi rastî ew zilamekî efendî ye, lê carinan gava ew dest bi peyvê dike, bijî ji wî yekî re ku tişteki jê fêhm bike. Gotinên wî gelekî bi tenikî, gelekî bi mane ne, lê têgihîştina wan ne mumkun e. Bi gumana min kêfa min ji wî

re tê. Ew mîna dêhnan ji min hez dike. Ew zilamê dinyayê yê herî bextireş e -her rojên Xwedê tiştin nexweş bi serê wî de tîn. Ji ber vê yekê navek jî li wî kirine- Bêyom!

LOPAHÎN (*Guhdarî dike*): Ev e! Ez bawer im ew tîn!

DUNYAŞA: Ew tîn ya! Çi bi min hatiye wilo? Dest û lingên min bûne mîna bûzê.

LOPAHÎN: Erê, yên ku tîn ew in, ez ne şaş im. Heydê em herin pêşiya wan. Gelo ew ê min nas bike? Ev pênc sal in ku ez nedîtîme.

DUNYAŞA (*Di hundurê telaşeke mezin de*): Ay, ez ê bêhiş bikevim! Ez ê niha bikevim û ji ser hişê xwe herim!

(Dengê du tirimpêlên ku nêzîkî malê dibin têtê bi-hîstin. Lopahîn û Dunyaşa bi lez derdikevin, sehne vala dimîne. Dengê ji odeya li kêlekê tê. Fîrsê ku bi tirimpêlê çûbû stasyonê pêşiya Stî Raneuskaya, xwe dide ser gopâlê xwe yê ziravik û bi telaş diçe vî serî û wî seriyê sehnê. Çakêtekî modekevin yê erebevanan û şevqakî tarînî li sêrî ye; ew di ber xwe de dipeyive, lê gotinek jî ji tiştên ku ew dibêje nayê fêhmkirin. Her ku diçe dengê ku ji pişt sehnê tê, nêzîk dibe. Dengê: " Di vir re, em di vir re derbas bin."

Raneuskaya, Anya û Şarlotta jî bi serê benikê bi toqîka kûçikê xwe yê biçûk girtiye û dikeve hundur. Li hemûyan jî kincên rêwîtiyê hene; bi manto û şerpeyên xwe Varya, Gayev, Sîmyonov-Pîşçîk,

Lopahîn, bi pakêtekê, Dunyaşaya ku sîwanek di dest de, xulamên ku baholên wan hilgirtine; hemû dikevin sehnê.)

ANYA: Di vir re werin. Ev kîjan ode ye, gelo tê bîra te yadê?

RANEVSKAYA (*Bi kêf, hêsir ji çavan tê*): Oda zarokan!

VARYA. Çi sar e, destên min qefilîn. (*Ji Ranevskayayê re.*) Odeyên we, odeya spî û ya di rengê leglegê de, ey-nî mîna ku we hiştibûn e, yadê.

RANEVSKAYA: Odeya zarokan, cana min, odeya xweşik ya zarokan! Gava ez biçûk bûm ez li vir radizam. (*Bi girî.*) Binêre, va ye ez dîsan bûme mîna zarokan... (*Gayev û Varyayê, paşê dîsan Gayev maçî dike.*) Varya qet nehatiye guhertin, dîsan wilo, weke berê, mîna rehîbeyekê ye. Min tavilê Dunyaşa jî nas kir. (*Dunyaşa maçî dike.*)

GAYEV: Trêna we du saetan dereng ma. Ji vê re çi tê gotin? Qaşo di wextê de!

ŞARLOTTA (*Sîmyonov ji Pîşçîk re*): Kûçîkê min nok û findiqan dixwe.

PÎŞÇÎK (*Bi heyret*). Na cana min!

(Ji bilî Anya û Dunyaşa hemû derdikevin.)

DUNYAŞA: Dawî dawî va ye hûn vegeriyan! (*Radihîje şevqe û mantoyê Anyayê.*)

ANYA: Ez di hemû rêwîtiyê de çar şevan ranezam. Min ecêb sar e.

DUNYAŞA: Gava hûn ji vir çûn Perhîza Mezin bû. Berf di-

bariya, hewa jî mîna cemedê bû. Lê belê niha-tu bala xwe bidê! Cana min! (*Dikene û Anyayê maçî dike.*) Min evqasî bêriya te kiriye ku, gula min, ruhê min! Ha, tişteke heye, divê ez tavilê ji te re behs bikim, ez nikanim deqîqeyekê jî rawestim.

ANYA (*Bi tewrekî bê qeyd*). Çi ye?

DUNYAŞA: Ev Yepîhodov heye ya, yê katib, hema piştî Hêkesorê bû, wî pêşniyaza zewacê ji min re anî.

ANYA: Dîsan ewê ha. (*Porê xwe rast dike.*) Min hemû berbiskên xwe winda kirin. (*Ji westandinê li ser lingan diheje.*)

DUNYAŞA: Weleh ez nizanîm bê ez ê çi bikim. Ew ewqasî dildarê min e ku!

ANYA (*Bi hezkirin ji odeya xwe li hundur dinêre*): Odeka min, pencereyên min, mîna ku ez qet ji vir neçûbim! Va ye ez dîsan li hêlîna xwe me! Gava ez sibehê rabim ez ê xwe bavêjim nava bexçe... Tenê bila ez bikaribim razê! Ji gava ku em ji Parîsê veqetiyane min ji heyecanê çavên xwe nedane ser hev.

DUNYAŞA: Mîrza Trofimov do hat.

ANYA (*Bi kêf*): Petya!

DUNYAŞA: Ew niha li serşokê radizê, li wir bi cih bûye. Wî got, ez rehetiya kesî li wan neşikînim. (*Li saeta di destê xwe de dinihêre.*) Ez niha herim wî şiyar bikim, lê Stiya Varya got divê şiyar nekim. "Tu tu bî, tu nebêje ez ê wî şiyar bikim." wê ez temî kirim.

(*Komek mifte di ber piştî Varya de ye û dikeve*

sehneyê.)

VARYA: Dunyaşa, here qehwê bîne, zû. Diya min qehwê dixwaze.

DUNYAŞA: A niha, tavelê! (*Derdikeve.*)

VARYA: Eh, hûn hatin, mala Xwedê ava. Va ye tu li hêlîna xwe yî. (*Nêzikî Anya dibe, milekî xwe lê digerîne.*) Zaroka min vegeriya ye! Xweşika min vegeriya ye!

ANYA: Min çi kişand, çi!

VARYA: Ez ji te bawer dikim.

ANYA: Ez ji vir di Rojîya Mezin de bi rê ketim, tê bîra te, gelekî sar bû; Şarlotta di hemû rêwîtiyê de bêî ku raweste peyivî, canbazî nema ku wê nekir. Ma çi ma te ew kire bela serê min?

VARYA: Canika min, tu bi tenê nikarîbû derketa rêwîtiyê. Hivdeh salî!

ANYA: Gava em gihîştin Parîsê hewa sar bû, berf dibariya. Fransiya min jî ewqasî xerab bû ku... Diya min li qatê pêncan rûdinişt. Gava ez hilkişiyam jor, li ba wê komek fransîz hebû, jin û mêr û papazekî katolîk î pirtûkek di dest de, ji bêhna dixanê der û dor mehf bûbû. Ax, wilo gunehê min bi diya min hat ku! Min serê wê danî ser sînga xwe, min nika-nîbû ew berda. Loma diya min jî dest bi girî kir, ji hêlekê ve ez maçî dikirim û ji hêlekê ve jî digiriya.

VARYA (*Bi çavên şil*): Çi dibe behs meke, ez debar nakim.

ANYA: Vîlaya xwe ya li Monteneyê firotiye, tiştêk di destên dayika min de nemaye, yê min jî di bêrîka min de çerxîyek jî tune. Me bi zorê xwe gihandiye vir.

Lê diya min rewşê fêhm nake! Gava me li restorantan xwarin dixwar, wê xwarinên herî biha dixwest, her garsonêkî jî rubleyek bexşîş dida wan. Tabî, Şarlotta jî ji wê kêr nedima. Yaşa jî bi me leyist. Yaşa xulamê diya min e, tu dizanî, me ew jî bi xwe re anî.

VARYA: Erê, min ew tolaz dît.

ANYA: Eh, ka niha jî tu ji min re behs bike, we kanîbû faîza îpotekê bidaya?

VARYA: Me ê çawan bida?

ANYA: Heywax! Heywax!

VARYA: Di meha tebaxê de ew ê ji bo firotinê derkeve mazatê.

ANYA: Aman ya Rebî!

LOPAHÎN (*Serê xwe di derî re derdixe û mîna çêleka di-ûre*). Muu-u. (*Vedikişe*.)

VARYA (*Bi hêsirên çavên xwe kulma xwe ber bi dêrî ve dihejîne*): Ax, min bikarîba yek li serê vî bixista!

ANYA (*Varyayê hemêz dike, bi dengêkî nerm*): Varya, ma wî pêşniyaza zewacê ji te re anî? (*Varya bi neyînî serê xwe dihejîne*.) Lê ew ji te hez dike! Ji bo çî hûn li hev nakin gelo? Tu hê li benda çî yî?

VARYA: Bi min dawiya vî karî tune ye. Di destpêk de karê wî evîna wî ye, wextê ku ew ji min re veqetîne tune ye - çavên wî jî min nabînin. Xwedê sebir daye min, an na min ê debar nekira ku ez rûyê wî jî bibînim. Her kes behs dikin ku em zewicî ne, yê ku ez pêrgî wan tîm min pîroz dikin, ya rastî tiştêkî wilo li holê tune ye, mîna xewnekê ye. (*Bi tona dengêkî cihê*.) Bronşa te ya nû di şiklê mêşa hingiv

de ye.

ANYA (*Bi xemgîni*): Diya min ji min re kirî ye. (*Derbasî odeya xwe dibe, bi kêf û şahî, bi tona dengê zarokane dipeyive.*) Ez li Parîsê li nepoxê siwar bûm!

VARYA: Ez bi vegeza te çiqasî kêfxweş bûm, canika min! Xweşika min!

(*Dunyaşa bi taximê qehwê dikeve hundur, dest pê dike qehwê çêdike.*)

VARYA (*Li ber derî radiweste*): Ez hemû rojê ji aliyekî bi pakkirina malê ve mijûl bûm, ji aliyekî ve jî min xeyal çêkirin, ku me tu bi yekî dewlemend re bize-wicanda. Dê wê çaxê dilê min rehet bibe. Ez ê jî bikarim herim Kîevê û Moskovayê cihên pîroz ziyaret bikim... Ez ê bikanim yek bi yek li hemû cihên pîroz bigerim. Çi bextiyarî ye!

ANYA: Çûk li bexçe dixwînin. Saet bû çend?

VARYA: Ez bawer im dudo derbas dibe. Êdî tu razê berxika min. (*Li dû Anyayê dikeve odeya wê.*) Çi bextiyarî!

(*Yaşa bi betaniyekê û bi çenteyekê re dikeve hundur.*)

YAŞA (*Bi celebekî têlmaşî di sehnê re derbas dibe*): Bi destûra we ya bilind be, gelo ez dikarim di vir re derbas bibim?

DUNYAŞA: Mîn wextî tu nasnekiriba, Yaşa. Tu çiqasî hatiyî guhertin!

YAŞA: Oho, gelo ez bi kê re serbilind dibim?

DUNYAŞA: Gava tu ji vir çû ez biçûk bûm -a ez evqas bûm-. (*Bi destê xwe ji erdê bilindahiyêke xuyayî nîşan dide.*) Ez Dunyaşa me, keça Fedor Kozoyedov. Ez ê ji ku werime bîra te!

YAŞA: Hoo, çi perçe ye! (*Bi ihtiyadî li dora xwe dinihêre, paşê Dunyaşayê hemêz dike; Dunyaşa diqîre û tepsîka di destê xwe de dixîne. Yaşa bi lez derdikeve.*)

VARYA (*Di devê derî de bi sertî*): Çi bûye gelo?

DUNYAŞA (*Digirî*). Min binikekî fîncanekê şikandiyê.

VARYA: Xem nake, xêr e.

(*Anya ji odeya xwe derdikeve sehnê.*)

ANYA: Divê em ji diya min re bibêjin ku Petya li vir e.

VARYA: Min ew temî kiribûn ku ew wê şiyar nekin.

ANYA (*Mîna ku difikire*): Ev tam şeş salên bavê min e ku miriye. Hê deh roj di ser mirina wî re derbas bûbû Grîşa di çêm de fetisî - xwişka min a reben, hê neketibû heftsaliya xwe. Diya min jî nikanîbû ev hemû debar bikira, ji bo ku ew hemû derdên xwe ji bîr bike, ew ji vir çû. (*Dilerize.*) Bila dayika min zanîba bê ez çiqasî wê fêhm dikim! (*Kurtebêden-giyek.*) Wê niha Petya Trofimov di bîra diya min de bîne. Ew mamosteyê Grîşa bû.

(*Fîrs bi êlegekî spî û paltoyekî dirêj ve dikeve sehnê.*)

FÎRS (*Bi mereq ber bi taximên qehwê ve diçe*): Wê xanim qehweyên xwe li vir vexwin. (*Lepikên xwe yên spî dixê destên xwe.*) Qehwe hazir e? (*Bi sertî ji Dunyaşayê re.*) Kanî kremaya vê keçê?

DUNYAŞA: Heywax! (*Bi şaşmayî ji sehnê derdikeve.*)

FÎRS (*Bi rêk û pêkbûneke nepêwîst di telaşa rastkirina taximê qehwê de ye*): Hih! Bêkêr, tu jî! (*Di ber xwe de dipeyive.*) Ev e xanima min ji Parîsê vegeriyaye. Wê begê min jî biçûya Parîsê, wê çaxê - hem, li hemû menzîlan hespan diguhere. (*Dikene.*)

VARYA. Xêr e, Fîrs?

FÎRS. Ezbenî? (*Bi dilşahî.*) Xanima min vegeriyaye hêlîna xwe! Min bi çavên xwe careke din ew dît ya! Ez êdî çavvekirî naçim gorê. (*Hêsirên dilşahiye dirijîne.*)

(*Ranevskaya, Lopahîn, Gayev û Sîmyonov Pişçîk dikevin sehnê. Sîmyonov Pişçîk pantorekî rûsî î mîna şelwerekî fireh û gomlegekî Dağıstanî î ji qumaşê tenik lê ye. Gava Gayev tê, ji aliyekî tevgerên ku zarî lîstikeke bîlardoyê dike.*)

RANEVSKAYA: Çilo dihat gotin? Ka raweste. Ez bi lédaneke duble ya tam di ortê de, ez ya sor dixime qulikê.

GAYEV: Ez ya sor tam dişînim quncikê! Luba, di zaroktiya xwe de ez û tu demekê di vê odê de radizan, di du qeryolên biçûk de, lê niha ez pêncî û yek salî me, bi mirov çî ecêb tê.

LOPAHÎN: Rast e, sal mîna bê derbas dibin.

GAYEV: Çawa, çawa?

LOPAHÎN: Min got dem mîna bê derbas dibe.

GAYEV. Bêhneke ne xweş ji vir tê.

ANYA: Ez li vir radizêm. Şevbaş yadê. (*Diya xwe maçî dike.*)

RANEVSKAYA: Keçika min a xweşik! (*Destê Anyayê maçî dike.*) Ma tu ji bo vegera hêlîna xwe dilşa yî? Hê jî bi min ecêb tê.

ANYA: Şevbaş, xalo.

GAYEV (*Dest û rûyê Anyayê maçî dike*): Xwedê temenê dirêj bide te! Tu çiqasî dişibî diya xwe! (*Ji Ranevskayayê re.*) Gava tu di emrê wê de bû, tu eynî dişibiya vê rewşa wê, Luba.

(*Anya, Lopahîn û Sîmyonov-Pîşçîk destên xwe didine wê, ji sehnê derdikevin û derî li dû xwe digirin.*)

RANEVSKAYA: Zaroka min xopan bûye!

PÎŞÇÎK: Rêwîtiyeke dirêj e, ji xwe.

VARYA (*Ji Lopahîn û Pîşçîk re*): Erê, begino, saet ji dudan dibuhure, dema xatirxwestinê hatiye.

RANRVSKAYA (*Bi ken*): Tu qet nehati yî guhertin, Varya! (*Varya ber bi xwe dikişîne û maçî dike.*) Ez vê qehweya xwe xelas bikim, paşê em ê hemû bi hev re herin. (*Fîrs tabûreyeke nizim dixê binê lingê wê.*) Spas şêrînê min. Ez wilo fêrî qehwê bûme ku ez bi şev û roj venexwim ez bi xwe nikanim. Spas dikim, kalikê min ê şîrîn. (*Fîrs maçî dike.*)

VARYA. Ka ez herim binerim bê wan hemû alav anîne hun-

dur. (*Derdikeve.*)

RANEVSKAYA: Gelo bi rastî yê ku li vir rûdine ez im? (*Bi ken.*) Ez dixwazim bireqisim, milên xwe bihejînim. (*Bi destan rûyê xwe dinuxumîne.*) Lê ger ev xewnek be? Xwedê zane ya, ez ji welatê xwe hez dikim. Ez ji dil jê hez dikim. Di trêne de min nika-nîbû ji penceran li derve binihêriya, ez wilo digiriyam. (*Bi girî.*) Neyse, ez vê qehwa xwe biqedînim. Spas, Fîrs. Spas ji te re kalê min ê şîrîn. Ez çiqasî dilşa bûm ku min tu li jiyane dît.

FÎRS. Doh ne pêr.

GAYEY. Baş deng naçiyê.

LOPAHÎN. Divê ez vê sibehê, saet çar û tiştêkî bi rê bikevim, herim Harkovayê. Lê çi eksîtiye. Min dixwest ez têr li te binerim, têr bi te re rûnê û şoran bikim. Tu mîna berê dîsan xweşik î.

PÎŞÇÎK (*Bêhngirtin û bêhnerdana wî zêde dibe*): Ji her tim xweşiktir e, hela bi vê rewşa xwe ya ku li gorî moda Parîsê li xwe kiriye, xweşiktir bûye. Aqilê min ji serê min biriye, canê min!

LOPAHÎN. Kekê we ji min re dibêje, ne qenc e, ketiyê peran e, ev e ew jî li vir e. Ew çi bixwaze dikare ji min re bibêje, ne xema min e. Hemû tiştên ku ez dixwazim, tu dîsan mîna berê baweriya xwe bi min bîne; tiştê ez dixwazim, ku ew çavên te yê xweşik mîna berê li min binerin. Xwedê heye! Bavê min berê koleyê kalîkê te bû, paşê jî yê bavê te. Lê belê te di dema xwe de ewqas qencî bi min kiriye ku min koletiya bavê xwe filan hemû ji bîr kiriye. Niha mîna ku em ji xwînekê ne, ez ji we hez

dikim, bi rastî hê jî jê bêtir.

RANEVSKAYA: Ez nikanim di cihê xwe de rûnê, hundurê min hildavêje. (*Ji cihê xwe hol dibe, bi heyecaneke mezin diçe û tê.*) Ez ê xwe li ber dilşahiyeke weha negirim. Ger tu dixwazî, bi min bikene -Ez dizanim ku ya min bêaqilî ye. Ax, dolaba min ya xweşik! (*Dolabê maçî dke.*) Maseya min ya xweşik.

GAYEV: Gava tu ne li vir bû, kalikê me mir.

RANEVSKAYA (*Li cihê xwe rûdine û qehwa xwe vedixwe*):
Erê, rehma Xwedê lê be. Ji min re nivîsandibûn.

GAYEV: Anastasiya jî mir. Piyotrê hewl dev ji me berda, niha li bajêr e, li ba mufetîşê polîsan dixebite. (*Qutîkek şekir ji bêrika xwe derdixe, libek şekirê davêje devê xwe.*)

PÎŞÇÎK: Silavên keça min Daşenka jî li we hene.

LOPAHÎN: Nûçeyeke min ya xêrê ji we re hebû. (*Çavekî davêje saeta xwe.*) Divê ez herim, wextê ku qal bikim jî tune ye ku. Neyse, ez ê bi gotinekê du gotinan qal bikim. Tu dizanî, ji bo dayina deynê hîpotekê, wê bexçê we yê vîşne derkeve firotinê; dîroka firotinê jî bîst û dudê tebaxê ye. Lê, tu, xanima min a delal, qet li ber nekeve; nebe nebe, ji ber vê yeka han bila xewa te nereve, ji ber ku riyek ji vê re heye. Planekî min î weha heye. Ji kerema xwe re guhdarî bike. Malikxaneya te li ser hev bîst û pênc kîlometreyan dûrî bajêr e, hesinrê jî di ber re derbas dibe. Ger tu bexçê vîşne û erdê li ber çem parsêl bikî û bixwazî bi kirê bidî yên ku dixwazin havîngehan çêbikin, tu ê bi kêmanî îsal bîst û pênc hezar ruble qezenc bikî.

GAYEV: Bibûre, lê tişteki pir pûç e!

RANEVSKAYA: Ez baş teneğihîştin bê tu dixwazî çî bibêjî,
Yermolay?

LOPAHÎN: Ji bo her çar donim erdê we hûn ê bîst û pênc
hezar ruble bistînin, ger hûn ji niha ve îlana wê bi-
din, ez bi şerd dilîzim ku heta payizê bihustek erd
di destê we de namîne. Xelkê erdê we ji destên
hev birevînin. Bi gotinekê, ez we pîroz dikim: hûn
xelas bûn. Cihekî xweş, li kêleka çemekî kûr, mî-
na yê dewlemendekî ji sinifa yekê. Lê belê, divê
hûn berê paqij bikin, bi rêk û pêk bikin, hemû
avahiyên kevin xera bikin û di vê mala ku tu
tişteki wê yê bikêrhatî nemaye, divê darên bexçe jî
werine birrîn.

RANEVSKAYA: Birrîna darên bexçeyê vîşne! Li min bibûre,
lê ezizê min tu nizanî bê tu çî dibêjî. Ger di sînorê
bajarê me de tişteki balkêş û bi qîmet hebe, ew jî
baxçê me yê vîşne ye.

LOPAHÎN: Ji mezûbûna bexçê vîşne pê ve, tişteki wî yê bal-
kêş tune ye. Ji du salan carekê ber dide, gava ber
dide jî hûn nizanin bê hûn ê çî bikin ji berê wê.
Kes naxwazin vîşneyan bikin.

GAYEV: Ev bexçe ketiye ansîklopediyan jî.

LOPAHÎN (*Li saeta xwe dinihêre*): Ger em riyekê nebînin,
em li ser tişteki negihîjin biryarekê, di bîst û dudê
tebaxê de wê bexçê vîşne jî bi hemû milkî re li
mazatê bête firotin. Ji ber vê yekê, ji kerema xwe
re biryara xwe bidin. Jê pê ve tu riyên din tune, ez
sond dixwim tune - hîç tune.

FÎRS: Berê, berî çil pêncî salî vîşne hişk dikirin, tîrşiya vîşne

çêdikirin, rîçala vîşne çêdikirin; çi vîşneyên hişkiri-
rî...

GAYEV: Hiş be, Fîrs.

FÎRS: Erebe bi erebe vîşneyên hişkirî dişandin Moskovayê,
dişandin Harkovayê. Çi pere jê dihat! Wê çaxê
vîşneyên hişkirî, şîrîn û bêhnxweş bûn. Yên berê
dizanîbûn ew ê vî karî çawan bikin.

RANEVSKAYA: Baş e, çima niha nakin?

FÎRS. Tê jibîrkirin. Kes nizane bê çawan tete çêkirin.

PÎŞÇÎK (*Ji Ranevskayayê re*): Ji Parîsê çi xeber? We li wir
beq xwarin?

RANEVSKAYA: Min tîmseh xwar.

PÎŞÇÎK. Na lê!

LOPAHÎN: Berî bi demekê li gundan gundî û axa rûdiniş-
tin, lê niha havîngehvan derketine holê. Êdî li do-
ra hemû bajaran, hem jî li dora yên herî biçûk jî,
ev malên havînî çêbûne. Ji niha û heta bîst salî, wê
çend qatên din jî zêde bibe. Xwediyên van havîn-
gehan niha ji bilî ku ew li varandayên xwe rûnên
û çayê vexwin, tişteki nakin, lê di pêş de, ew ê bi-
karibin erda ku para wan ketiye jî bajon, wê çaxê
jî dê bexçê we yê vîşne jî bigihîje şahî, dewlemendî
û rehetiya xwe...

GAVEY (*Bi qehr*). Pûç e!

(*Varya û Yaşa dikevin sehnê.*)

VARYA. (*Mifteyekê ji koma mifteyên di ber piştê xwe de
derdixê, deriyê dolabê bi deng vedike*). Yadê, du
telegraf ji te re hene. Fermo.

RANEVSKAYA (*Bêi ku telegrafan bixwîne diçirîne*). Ji Parîsê ye. Min êdî danûstandinên xwe ji Parîsê birîne.

GAYEV. Ma tu dizanî bê ev dolaba han çiqasî kevin e, Luba? Min hefta çûyî çavîkek ji çavîkên jêr vekiribû, di hundurê wê de dîroka ku hatibû xeritandin li ber çavên min ket. Tam berî bi sed salî hatiye çêkirin. Tu ji vê re çi dibêjî ha? Yanî em dikarin sedsaliya dolabê pîroz bikin. Ya rastî ev tiştêkî bêruh e, lê dîsan jî dolabek e.

PÎŞÇÎK (*Bi heyret*). Sed sal! Na, lo!

GAYEV (*Destê xwe dide dolabê*). Erê, çi tiştêkî xweş e. dolaba delal û bi hurmet! Ez hebûna te ya ku ji sed salî zêdetir e mîna edalet û bîhnpakiyê ji welatên biesil re xizmetê dike, pîroz dikim. Di nava vî sedsalî de, te bi wê hebûna xwe ya bêdeng, ji bo kirina karên bi ber her bangê mirovan kir û tu ji vê yekê jî newestiya (*Girî dikeve qirikê*). Te cesaret ji nivşekî derbasî nivşekî din kir, ji bo pêşerojê ke rohnî, te em fêrî qencyê û zanebûneke civakî kirin. (*Bêdengiyeke kurt.*)

LOPAHÎN: Erê weh...

RANEVSKAYA: Tu qet nehatiyî guhertin, Leonid.

GAYEV (*Hebekî bi şermokî*): Ez ê topa sor têxim qulika ortê!

LOPAHÎN (*Li saeta xwe dinihêre*): Na, divê ez êdî herim.

YAŞA (*Qutikeke dermana dirêjê Ranevskaya dike*): Belkî tu dixwazî hebên xwe vexwe.

PÎŞÇÎK: Qet dermanan bi kar neyne xatûna delal: ne qencya dermanan digihîje mirov ne jî xerabiya wan. Ka tu wan bide min. (*Heban dirjîne kefa destê*)

xwe, pif dike wan, hemûyî davêje devê xwe û qurtek kvas bi ser de vedixwe.)

RANEVSKAYA (*Bi tirs*): Te aqilê xwe winda kiriye!

PÎŞÇÎK: Min hemû heb daqurtandin.

LOPAHÎN: Eynî mîna dîkekî elokan! (*Hemû kes dikenin.*)

FÎRS: Di hêkesorê de mîrza li vê derê bû, di rûniştinekê de pênc kîlo tirşî xwaribû. (*Di ber xwe de dipeyive.*)

RANEVSKAYA: Ew dixwaze bi vê çi bibêje?

VARYA: Ev serê du salan e ew her wilo di ber xwe de dipeyive. Em êdî fêr bûne.

YAŞA: Ev ji ber kalîtiya wî ye.

(Şarlottaya zeyifokî bi kincên xwe yên spî dikeve sehnê, berçavkeke bi dox di ber piştta wê de li ba dibe.)

LOPAHÎN: Bibuhure Şarlotta, min hê wext nedîtiye ku ez ji te re bibêjim tu bi xêr hatiyî. (*Dixwaze destê wê maçî bike.*)

ŞARLOTTA (*Destê xwe dikişîne*): Ger mirov destûra te û maçîkirina dest bide, tu ê paşê bixwazî enîşkê jî maçî bikî, paşê jî navmil.

LOPAHÎN: Îro qet şansa min tuneye. (*Hemû dikenin.*) Şarlotta, ka tu hunera xwe nîşan bide.

RANEVSKAYA: Şarlotta, de, listikekê ji me re pêşkêş bike.

ŞARLOTTA: Na, spas, ez pir bêxew im. (*Derdikeve.*)

LOPAHÎN: Em ê piştî sê heftan dîsan hevdu bibînin. (*Destê Ranevskayayê maçî dike.*) Niha di xweşiyê de bîmînin. Divê ez herim. (*Ji Gayev re*) Bi xatirê te. (*Pîşçîk maçî dike.*) Bi xatirê te! (*Pêşî destê Varya,*

paşê jî destên Fîrs û Yaşa dihejîne.) Ez qet naxwazim herim, lê belê ez mecbûr im herim. (*Ji Ranevskayê re*) Ger tu di derheqa havîngehan de biryara xwe bidî, haya min bigihînê, ez ê bikaribim ji we re heta pêncî hezar rubleyî peyda bikim. Li ser vê yekê baş bifikire.

VARYA (*Bi hêrs*): De êdî here!

LOPAHÎN: Ez ê herim. (*Derdikeve.*)

GAYEV: Bêedeb! Na, pardon. Wê Varya bi wî re bizewice, dergîstiyê wê ye.

VARYA: Tu zêde dipeyivî xalo.

RANEVSKAYA: Lê Varya, bi rastî ez ê dilşa bibim. Ew mirovekî baş e.

PÎŞÇÎK: Bê şik ew mirovekî gelekî bi qîmet e. Daneşkaya min jî dibêje ku...lê, ji xwe ew pir tiştan dibêje. (*Xirexir dike, lê tavilê şiyar dibe.*) Lê çawan be, xanima delal, ma tu ê ji qenciya xwe re nikanibî 240 rubleyî bi deyn bidî min? Divê ez sibehê faîza îpoteka xwe bidim.

VARYA (*Bi dehşet*): Na, kopekeke me jî tune ye.

RANEVSKAYA: Bi rastî qet perê me tune ye.

PÎŞÇÎK: Çawan be ez ê ji cihekî peyda bikim. (*Dikene.*) Ez qet hêviya xwe nabirim. Min carekê bawer kiribû ku ez êdî mehû bûme, tu tişt hew dikare alîkariya min bike, lê belê hew min dît wa ye wan riya trê-nê di nava erdê min de çêkirine. Wan ji bo wê tîbabek pere dene min. Û niha ji sedî sedî wê dîsan tiştêk bibe, ger îro nebe jî wê sibe bibe. Tew te dît ji Daşenkayê re du sed hezar ruble ji piyangoyê derketin. Wê bilêta piyangoyê kirî bû.

RANEVSKAYA: Qehwe xelas bû. Heydê em êdî razên.

FÎRS (*Gayev firçe dike, bi geflêxwarinî*): Te dîsan pantorê şaş li xwe kiriye. Ez ê bi te re çî bikim?

VARYA (*Bi dengê nizim*): Anya raza. (*Bi hêdîka pencereyan vedike.*) Roj bilind bûye; êdî ne zêde sar e niha. Binihêre yadê, dar çiqas spehî ne. Xwedêyo! Lê xweşiya hewayê! Cîq jî dixwînin!

GAYEV (*Pencereyêke din vedike*): Bexçe ji serî heta binî spî bûye. Tê bîra te Luba? Te dît riyêke mîna qayişekê ku di nava daran re rast diçû, hebû? Tê bîra te ku ew di hîverohnan de mîna zîv dibiriqî.

RANEVSKAYA (*Ji pencerê li derve dinihêre*): Ax, rojên zaroktiya min, rojên zaroktiya min ya saf û dilşa! Ez li vê oda zarokan radizam, min ji vê pencerê li bexçe dinihêrî. Ez her sibeh bi dilşahî radibûm, lê bexçê vîşne eynî mîna xwe î niha bû, tişteke jê nehatiye guhertin. (*Ji kêfa dikene.*) Hemû spî ye, ji serî heta binî spî ye! Ax, bexçeyê min! Piştî payiza reş û bi bahoz, piştî zivistana sar tu dîsan ciwan î, dîsan dilşa yî, melekên esmên tu bi tenê nehiştîye...Ax, ger min jî bikarîba ev kevirê giran ji ser dilê xwe biavêta! Min bikarîba paşeroja xwe ji bîr bikira!

GAYEV: Dêmek wê ev bexçe di ber deynê me de bête firo-tin. Çi ecêb e...

RANEVSKAYA: Binihêr! Wa ye diya me ya mirî di wir re diçe... bi kincên spî! (*Bi kêf dikene.*) Ew bi xwe ye!

GAYEV: Kanî, li ku ye?

VARYA: Dayê can, Xwedê alîkarê te be.

RANEVSKAYA: Kes tune ye cana min, ji xwe min wilo got. Li milê rastê, ew dara xwar ya ku rê ji sitare-yê dizîvire ser heye ya. Ew eynî dişibe jinekê.

(Trofimov bi unîformayekî xwendevanan yê kevin û jibevedeketî û bi berçavkeke li ber çavan dikeve sehnê.)

RANEVSKAYA: Ev çi bexçeyekî sêhrane ye. Komên gulên spî boz, asmanê şipî şîn.

TROFÎMOV: Madam! *(Ranevskaya serê xwe dizîvirîne û lê dinihêre.)* Ji bo ku ez ji te re bibêjim “tu çawa yî” ez hatime, ez ê tavlê herim. *(Destê Ranevskayayê ji dil maçê dike.)* Wan ji min xwestin ku ez heta sibehê bimînim, lê ez namînim.

(Ranevskaya bi ecêbmayî lê dinihêre.)

VARYA *(Bi çavên hêsir)*: Ev Piyotr Trofimov e.

TROFÎMOV: Piyotr Trofimov; ez mamosteyê Grîşayê we bûm. Ma qey ez ewqasî pir hatime guhertin?

(Ranevskaya wî hemêz dike û bêdeng digirî.)

GAYEV *(Aciz e)*: Heydê, heydê niha, Luba!

VARYA *(Bi girî)*: Petya, min ji we re gotibû ku hetanî sibehê li vir bimînin.

RANEVSKAYA: Grîşayê min î biçûk! Lawikê min! Lawikê min ê bi tenê...Grîşa...

VARYA: Qedera wî weha bû yadê, emrê Xwedê ye.

TROFÎMOV (*Girî dikeve qirikê, bi dengê nerm*): Çi dibe, megrî!

RANEVSKAYA (*Bêdeng bêdeng digirî*): Xeniqî û mir. Lawikê min xeniqî. Ji bo çi? Çima canê min? (*Bi dengê hê nizimtir.*) Anya li hundur radizê, lê ez jî li vir bi dengê bilind dipeyivim û qelebalixê dikim... Lê tu ji min re bêje Pîyotr, ji bo çi tu evqasî ketiyî? Çima tu evqasî pîr bûyî?

TROFÎMOV: Gava ez bi trêne hatim, jineke gundî ji min re got, Mîrza Kalo.

RANEVSKAYA: Tu wê çaxê hema hema zarok bû, xwendevanekî şîrîn bû, lê niha porê te firik bûye û tu berçavkê bi kar tînî. Ma bi rastî tu hê jî xwendevan î? (*Ber bi derî ve dimeşe.*)

TROFÎMOV: Erê, ez bawer im ez ê her xwendevan bimînim.

RANEVSKAYA (*Pêşî kekê xwe paşê jî Varyayê maçî dike*): Eh, de êdî razên. Tu jî pîr bûyî Leonîd.

PÎŞÇÎK (*Dide dû Ranevskayayê*): Dêmek wextê xewa me hat. Ax, ax ev lingê min! Wê çaxê ez şeva xwe li vir bubuhurînim. Tu ji bîr nekî meleka min, divê ez... 240 rubleyî...

GAYEV: Ew dev jê bernade.

PÎŞÇÎK: Ji bo faîza îpoteka min 240 ruble.

RANEVSKAYA: Perê min tune ye, dostê min.

PÎŞÇÎK: Ez ê li te vegeînim xanima şîrîn. Ji xwe ne pereyekî pîr e.

RANEVSKAYA: Wêw, baş e, wê Leonîd bide te. Ka bidiyê, Leonîd.

GAYEV: Bidiyê ha? Ew ê hê pîr li bende be.

RANEVSKAYA: Çareyeke din tuneye, hewcedariya wî pê heye. Wê li me vegerîne.

(*Ranevskaya, Trofimov, Pişçîk û Fîrs derdikevin.*)

GAYEV: Xweha min hê nehatiye guhertin, ew pereyên xwe vir de û wê de direşîne. (*Ji Yaşa re*) Xwe bide alî dosto, bêhna mirîşkan ji te tê.

YAŞA (*Bi ken*): Tu jî qet nehatiyê guhertin, ezbenî!

GAYEV: Bubuhure? (*Ji Varya re*): Vî çi got?

VARYA (*Ji Yaşa re*): Diya te ji gund hatiye vir. Ji doh ve ew li beşa xizmetkaran, li bendî te ye. Dixwaze te bibîne.

YAŞA: Heqê wê ye.

VARYA: Şerm bike!

YAŞA: Oo, çi karê min bi wê heye? Ma ew nikanîbû sibe bihata? (*Derdikeve.*)

VARYA: Diya min berê çi bû, dîsan ew e, bi qasî misqalekî nehatiye guhertin. Ger bi wê bimîne, ew ê hertiştê xwe belav bike.

GAYEV: Erê. (*Bêdengiyeye kurt.*) Ger li dijî nexweşiyekê tibabek derman bête hêvîkirin, tê wê manê ku ew nexweşiyeye bêderman e. Ji mêj ve ye ez difikirim, ez mêjiyê xwe diwestûnim. Gelek çareserkirin têne bîra min, ev jî tê wê maneyê ku tu çare tune ye. Ger em li ser serwetekê rûniştana an jî me Anya bidaya mêrekî dewlemend, wê çi baş bibûya. An jî ger ez biçûma Yaroslavê û min hinek pere ji xaltiya xwe ya kontês bixwesta. Ew pir dewlemend e.

VARYA (*Bi girî*): Xwedê alîkarê te be.

GAYEV: Dengê xwe bibirre. Jixwe xaltiya min dewlemend e, lê navbera me ne baş e. Berî her tiştî xweha me ne bi esilzadeyekî re, lê çû bi avûkatekî re zewicî.

(Anya li ber derî xuya dibe.)

GAYEV: Ji ber ku ew bi yekî esilzade re nezewicî ye, mirov nikane bibêje ew jiyaneke bêhnpakî dijî. Ew jineke heya tu bibêjî şîrîn, baş û dostane ye. Ez jê pir hez dikim, lê tu li çî sebebên sivikkirinê difikirî bifikire, tu dîsan jî nikanî înkâr bikî ku ew ne jineke gunehkar e. Ev yeka han ji her tevgera wê xuya dibe.

VARYA (*Bi pistînî*): Anya li ber derî ye.

GAYEV: Bubuhure? (*Bêdengiyeye kurt*): Pir ecêb e, tiştê kete çavê min yê rastê. Ez baş nabînim. Pêncşema çûyî gava ez li mehkemeya bajêr bûm...

(Anya dikeve hundur.)

VARYA: Tu ji bo çî ranazê, Anya?

ANYA: Ez nikanim razê. Bêîmkan e.

GAYEV: Zaroka min! (*Dest û rûyê Anyayê maçî dike.*) Keçika min! (*Digirî.*) Tu ne xwarziya min, tu meleka min î, tu her tiştî min î. Bawer bike... bawer bike, wilo ye!

ANYA: Ez ji te bawer dikim xalo. Her kes ji te hez dike, xatirê te digire, lê xalê min ê delal, diviyabû te gotinên wilo negotiba, xwezî tu hîç nepeyiviya. A niha te çî di derheqa diya min digot, di derheqa

xweha xwe de? Û ji bo çi te ew qise kirin?

GAYEV: Erê, erê. (*Bi destên Anyayê rûyê xwe dinuxumîne.*) Tu rast dibêjî, ev şasiyeke ecêb e! Xwedêyo! Tu alîkariya min bikî! Hê berî bi kurtedemekê ez ji dolabê re peyivî bûm. Ev çi dînîti ye! Min tavilê fêhm kiribû ku dînîti ye.

VARYA: Erê, pir rast e, xalo. Divê tu hindik bipeyivî. An jî qet mepeyive çêtir e.

ANYA: Ger tu jî vê bikî wê ji bo te baştir be.

GAYEV: Ez ê bêdeng bibim! (*Destê Anya û Varyayê maçî dike.*) Ez devê xwe jî venakim. Tenê ez ê di derheqê kar de tiştêkî bibêjim. Pêncşema çûyî gava ez çûbûm mehkema bajêr, ez li gelek nasan rast hati-bûm. Tabî em ji vir de û wir de peyivîn, tiştê xuya dibe, ji bo ez bikaribim faîza bankê bidim, ez ê li hemberî senedê bikaribim hinek pere deyn bikim.

VARYA: Tenê ku Xwedê bixwaze!

GAYEV: Ez ê roja sêşemê herim careke din bi wan re bipeyivim. (*Ji Varyayê re.*) Giriye xwe bibirre. (*Ji Anyayê re.*) Wê diya te û Lopahîn hevdu bibînin. Tabî wê Lopahîn red neke. Piştî ku tu jî bêhna xwe berdî, divê tu herî Yaroslavlê û pîrka xwe ya kontes bibînî. Em ê wilo ji sê milan ve têkevin hereketê û karê xwe saxlem bikin. Em ê dawî dawî vê faîzê bidin, ez bi vê yekê bawer im. (*Şekirekî davêje devê xwe.*) Ez bi şerefa xwe û bi tiştê tu dixwazî sond dixum ku wê ev mîlk neyê firotin. (*Bi heyecan.*) Ez bi dilşahiya xwe sond dixum! Ev e, ez li vir ji te re soz didim, ger ez vî milkî derxim mazatê, tu jî ji min re bêjî, bêxîret, neqenc. Ez bi ruhê

xwe yên jîndar sond dixum!

ANYA (*Dîsan rehet bûye, dilşa ye*): Tu çi şekir î xalo, tu çiqaz biaoqil î! (*Xalê xwe hemêz dike.*) Êdî ez bêhnfireh im. Dilê min rehet e! Ez dilşa me!

(*Fîrs dikeve sehnê.*)

FÎRS (*Bi erzşikandini*): Qey tu ji Xwedê natirsi? Tu ê kengî razê?

GAYEV: Tavilê, a niha. Tu here Fîrs, ez dikanim bê te jî kincên xwe ji xwe bikim, xwe bi xwe. Heydê zarono, bay-bay! Em ê sibehê li ser detayan bipeyivin, em niha razên. (*Anya û Varya maçî dike.*) Ez peyayê hezar û heşt sed û heştêyan im. Kes wan deman naecibîne, lê min jî ji ber baweriyên xwe hindik nekişandiye. Divê mirov gundiyan ji nêzik ve nas bike, divê mirov bizanibe bi kê re...

ANYA: Va ye te dîsan dest pê kir, xalo!

VARYA: Ger te bikanîba ew devê xwe bigirta, xalê min ye delal.

FÎRS (*Bi hêrs*): Beg efendî!

GAYEV: Ez têm. Ez ê niha herim razêm. Du lêdanên nerm li topên ortê! (*Derdikeve, Fîrs jî lingên xwe bi erdê ve dikişîne û dide dû wî.*)

ANYA: Êdî dilê min rehet e. Ez qet naxwazim herim Yaroslavlayê: Ez ji pîrka xwe hez nakim, lê xalê min dilê min rehet kir. (*Rûdine.*)

VARYA: Dema xewê hatiye. Ez diçim. Gava tu li derveyî welêt bû li vir rezaletê çêbû. Tu dizanî, li beşa xulamên pîr, ji pîran pê ve kes namînin. Yefim,

Polya, Yevstîngey û yek jî Karp. Lê belê wan hemû rêwiyên ku dixwestin şeva xwe bibuhurînin bera hundur dan. Min tiştê negot. Lê min paşê bihîst ku yanî ji bilî nokan tu xwarin nedaye wan. Ev jî yanî min ji çikûsiya xwe kiriye. Tabî ev hemû ji ber serê Yevstîngey derdikevin. “Bila wilo be,” min got, “madem we ev kar gihande heta vir, ez ê jî nîşanî we bidim.” Min bangî Yevstîngey kir, “li min binêre, kalê dînik, tu çawa dibe ku” (*Li Anyayê dinêre.*) Anya! (*Kurtebêdengiyek.*) Raza-ye. (*Dikeve milê Anyayê.*) Heydê razê, de were. (*Anyayê bi kişandin dibe.*) Bifikire, niha diviyabû tu razaba! De were cana min!

(Ber bi odeya Anyayê ve diçin. Ji dûr ve, li aliyê bexçe yê wî alî dengê bilûra şivanekî tê. Gava Trofîmov di sehnê re derbas dibe û çav li Varya û Anyayê dikeve, radiweste.)

VARYA: Hişş! Radizê. Were cana min.

ANYA (*Bi xilmaşî*): Ez wilo betilî me ku! Ev dengê naqoza dêran e! Xalo! Yadê! Xalo!

VARYA: Were cana min! Heydê xweşika min.

(Varya û Anya ji sehnê dikevin odeya Anyayê.)

TROFÎMOV (*Bi hezkirin*): Roja mir! Bihara min!

PERDE

PERDA DUWEMÎN

(Çolek. Dêreke kevin ku ji mêj ve dev jê hatiye berdan. Li ba dêrê bîrek heye; kevirên pebn î mezin, ku mîna kevirên gorran, an jî mîna yên bankeke kevin dixuyin. Ji aliyê wî alî ve riyek diçe malikxanê. Ji aliyekî ve jî spîndarên tarî xuya dibin. Ji wir jî bexçê vîşne dest pê dike. Ji dûr ve rêzedîregên telegrafan, hê durtir jî nêzikî asoyê, di hewayên gelekî xweş û vekirî de, sîlueta bajarekî xuya dike. Roj li ber ava ye. Şarlotta, Yaşa û Dunyaşa li ser bankê rûniştine. Nêzikî wan jî Yepîhodov li ser lîngan rawestiyaye û li gîtarê dixê. Hemû difikirin. Li serê Şarlottayê kumekî nêçîrvanan heye. Ew qulpîka qayîşa tivinga ku wê ji milê xwe kiriye, rast dike.)

ŞARLOTTA (Bi fikir): Hê paseporteke min î rast jî tune ye. Ez nizanîm bê ez çend salî me. Ez xwe bi xwe dibêjim, ez hê ciwan im. Gava ez keçikeke biçûk bûm, ez bi dê û bavê xwe re mazat bi mazat digeriyam û me lîstîk pêşkêş dikirin, hem jî lîstîkên xweş. Min jî teqlê davêtin û hinek cambaziyên din jî dikir. Gava dê û bavê min mirin, pîrejineke alman ez birim ba xwe û ez dame xwendin. Pir baş

bû. Gava ez mezin bûm, ez bûme perwerdekar. Lê ez kî me, an jî ji ku hatime, qet haya min jê tune. Dê û bavê min kî bûn, ez nizanîm. Bi gumaneke mezin ew ne zewicî bûn jî. (*Ji bêrika xwe xiyarekî derdixe û dixwe.*) Ez bi tişteki nizanîm. (*Kurtebêdengiyek.*) Ez dixwazim derdê xwe ji hinan re bi-bêjim, lê kesî min tune ye, ne dostek, ne jî merivek.

YEPÎHODOV (*Li gîtarê dixe û stranan dibêje*): “Min çi ji dinyayê ye, çi ji hay û hûyê, çi ji dost û neyaran?...” Çi xweş e lêdana mandolînê!

DUNYAŞA: Ewa ku tu lê dixî ne mandolîn e, gîtar e. (*Bi neynikeke bêrikan li xwe dinihêre û rûyê xwe podra dike.*)

YEPÎHODOV: Lê ji bo dildarekî ku aqil di serî de nemaye, ev mandolî e. (*Stranan dibêje.*)

“Ax, ger dilê min bi germahiya evînê germ bibûya.”

(*Yaşa jî pê re dibêje.*)

ŞARLOTTA: Ev çiqasî nexweş distirên!...Mîna wawîkan diqîrin!

DUNYAŞA (*Ji Yaşa re*): Gerr û mayina li welatên derve divê pir xweş e!

YAŞA: Erê, ez bi te re. (*Dibawîşke û puroyekê pêdixe.*)

YEPÎHODOV: Bêşik. Li Ewrûpayê her tişt ketiye rê.

YAŞA: Rast e, wilo ye.

YEPÎHODOV: Ez mirovekî xwende me, min tibabek pirtû-

kên entresan xwendine, lê ez hê jî baş nizamim ez çî diparêzim û çî dixwazim. Gelo ez jiyana xwe berdewam bikim, an jî bi kurtî ez xwe bikujim, ez nizamim. Dîsan, digel her ihtimalê ez demançekê bi xwe re digerînim. (*Demançê nîşan dide.*)

ŞARLOTTA: (*Tivingê davêje milê xwe*): A wilo ha. Yê min va ye ez diçim. Tu peyakî pir biaqil î, Yepîhodov, hem jî ecêb. Herhal jin mîna dînan dil dikevin te! Birrr! (*Gava diçe.*) Mirovên ku xwe biaqil dibînin, bêaqil in -ez di nava wan de yekî nabînim ku pê re çend qisan bikim. Ez her bi tenê me, bi tenê ne dostekî min heye, ne merivekî min, ne jî yekî ku ez jê re behsa hebûna xwe bikim. (*Hêdî hêdî dimeşe û ji sehnê derdikeve.*)

YEPÎHODOV: Ger ez ya rastî bibêjim, û bêî ku ez mijarê belav bikim, ez dixwazim di vir de rohnî bikim, mîna ku bahoz bi keştiyeke biçûk bileyize, qedera min jî bêî gazin bi min dileyize. Em bêjin ez hatim xapandin, wê çaxê çawan dibe ku gava ez vê sibe-hê ji xewê şiyar dibim, ez tevnepîrikekê li ser sînga xwe dibînim...Ha yeka wilo bû! (*Bi herdu destan nîşan dide.*) Gava ez dibêjim ez ê qurtek kvas vexwim, ji sedî sed ji nava kvasê wê tişteki nediyar derkeve, wek mînak, kêzikek. (*Kurtebêdengiyek.*) Gelo te Buckle xwendiyê? (*Kurtebêdengiyek. Ji Dunyaşayê re.*) Min ê ji te tika bikira ku ez destûra deqîqeyê te bistînim.

DUNYAŞA: Kerem bike.

YEPÎHODOV: Min dixwest ez bi te re bi tenê bipeyivim. (*Bêhna xwe berdide.*)

DUNYAŞA (*Bi şerm*): Baş e. Wê çaxê pelerînê min ji min re bîne. Li ba gardrobê ye. Vir hinekî bi rutûbet e.

YEPÎHODOV: Baş e, ez ê tavlê bînim. Min êdî fêhm kir ku ez ê bi demançaxwe çî bikim. (*Radibîje gîtara xwe, lê dixê û diçe.*)

YAŞA: Bela! Di nava me de, ew gêjikek e. (*Dibawişke.*)

DUNYAŞA: Xwedê neke ew xwe nekuje. (*Kurtebêdengiyek.*) Ez ewqasî aciz im ku ez her tim di hundurê endîseyekê de me. Gava wan ez anîme mala xanimjina me, ez hê biçûk bûm, tabî ez niha ji wan hemû tiştên basîd xelas bûme, destên min jî mîna destên xanimekê spîboz e. Ez wilo hisî, wilo hasas hatime mezinkirin ku ez ji her tiştî ditirsim. Di hundurê min de her tim tîrsek heye. Ger tu min bixapînî, ez êdî nizamî bê wê sinirê min çawan bibe.

YAŞA (*Wê maçî dike*): Ax, tu çî şekir î! Di gel vê, divê keçîkek qet xwe ji bîr neke. Di jyanê de tiştê ez herî pir jê nefret dikim, keçikeye sivik û erzan e.

DUNYAŞA: Ez mîna dînan bûme dildarê te. Tu miroveke ewqasî bi kultur î ku, tiştê tu nizanî tune ye! (*Kurtebêdengiyek.*)

YAŞA (*Dibawişke*): Erê... Li gorî min çîrok weha ye: Ger keçîkek dil têkeve yekî, tê wê maneyê ku ew ketiye rîyeke xerab. (*Kurtebêdengiyek.*) Çî xweş e mirov li derve puyê bikişîne... (*Gubdarî dike.*) Hinek tîn. Koma giregiran e.

DUNYAŞA (*Bi îhtiras wî hemêz dike.*)

YAŞA: Ber bi mal ve here, mîna ku te xwe di çem de şuştibe û bi paş ve vedigerî, bike. Di vê şiveriyê de here da

ew te nebînin, an na wê bawer bikin me hevdu dî-
tiye. Ez nikarim tiştên wilo qebûl bikim.

DUNYAŞA (*Hêdîka dikuxe*): Puroya te serê min êşand. (*Ji
sehnê derdikeve.*)

(*Yaşa, li ba dêra biçûk rûdine û ranabe. Ranevska-
ya, Gayev û Lopahîn dikevin sehnê.*)

LOPAHÎN: Divê tu biryara xwe bi bidî. Dem li bendî me
ranaweste. Çîrok heta tu bibêjî basîd e. Hûn dix-
wazin ji bo havîngehan erdên xwe bidin bi kirê an
na? Bi gotinekê bersiv bide: Erê, an na? Tenê bi
gotinekê!

RANEVSKAYA: Evê ku li vir van puroyên kirêt dikişîne kî
ye? (*Rûdine.*)

GAYEV: Piştî ku wan hesinrê li vir çêkirine ji me re çi rehet
bûye. (*Rûdine.*) Em çûn bajêr, me xwarin xwar û
em hatin, niha jî em li vir in. Min yek bi ya spî ve-
kir! Min divê ez herim mal û bi partiyekê biley-
zim.

RANEVSKAYA: Ecela wê tuneye.

LOPAHÎN: Tenê gotinekê! erê an na? (*Mîna ku li ber dige-
re.*) Heydê, bersiv bide!

GAYEV (*Dibawişke*): Çawa?

RANEVSKAYA (*Li hundurê çentê xwe yê peran dinihêre*):
Hê do komek perê min hebû, lê niha hema hema
qet nemaye. Varyakê tenê bi me xwarinên ji şîr di-
de xwarin û bi vî awayî dixwaze peran bide ser
hev; herçî kal û pîrên li mitfaxê ne jî, ji bilî nokan
tişteki din nawxin, lê yê min ez rabûme û perên

xwe vir de û wê de davêjim. (*Çentekê peran ji destan dikeve, perên zêr li erdê belav dibin; bi ser Ranevskayayê de hêrs dibe.*) Ev e, te hemû xist!

YAŞA: Destûr bide, ez bidim hev. (*Peran dide hev.*)

RANEVSKAYA: Ji qenciya xwe re, Yaşa! Gelo ji bo çi min çû li bajêr xwarin xwar? Ji restoranta te ya kirêt bi wê muzîka ne xweş, bi wan rûyên masan ku bîna sabûnê jê dihat, nefret dikim. Ji bo çi mirov ê evqasî pir vexwe Leonîd? Ji bo çi mirov ê evqasî pir bixwe? Ji bo çi mirov ê evqasî pir bipeyive? Tu îro dîsan li restaurantê pir peyivî, di derheqa tiştên ne di cih de. Li ser salên heftêyî, li ser şairên dekadanan. Û bi kê re? Rabe ji garsonan re li ser şairên dekadanan xebirdanan bike!

LOPAHÎN: Rast e.

GAYEV (*Hereketeke destan dike*): Ez islah nabim, ev vekirî ye... (*Bi tewrekî hêrsbûyî ji Yaşa re.*) Nizanim çi, ma tu ê her tim li ber pozê min bî?

YAŞA (*Dikene*): Gava ez dengê te dibihîzim, kenê min tê.

GAYEV (*Ji Ranevskayayê re*): An ew, an jî ez!

RANEVSKAYA: Heydê Yaşa, tu here, baz de.

YAŞA (*Çentê Ranevskayayê didiyê*): Zû. (*Bi zorê kenê xwe dide rawestandî.*) Tavlê, niha. (*Derdikeve.*)

LOPAHÎN: Cerîganovê dewlemend dixwaze malê we biki-re. Dibêjin ku ew ê bi xwe were mazatê.

RANEVSKAYA: Te ev ji ku bihîst?

LOPAHÎN: Li bajêr gotin.

GAYEV: Xaltiya me ya li Yaroslavlayê soz daye ku wê tiştêkî bişîne; lê wê kengî bişîne, çawan bişîne ez nizanîm.

LOPAHÎN: Gelo wê çiqasî bişîne? Sed hezarî? Du sed hezarî?

RANEVSKAYA: Na, na. Herî pir deh, panzdeh hezar. Divê em ji vê re jî spasdar bin.

LOPAHÎN: Bibuhure, lê min di jiyana xwe de yê mîna we, yê mîna we herduwan ku her tiştî sivik digirin, bêperwa, ku hişê wan nagihîje karan, nedîtine! Ez ji we re dibêjim wê mal û hebûna we bête firotin, lê qet ne xema we ye.

RANEVSKAYA: Baş e em çi bikin? Ka tu ji me re bibêje bê em ê çi bikin.

LOPAHÎN: Ma ez her rojên Xwedê nabêjim? Ez her roj eynî tiştî ji we re dubare dikim. Divê hûn bexçê vîşne û perçeerdên din, ji bo havîngehan bidin bi kirê; hem jî divê hûn tavilê vê yekê bikin, dema mazatan hatiye! Fêhm bikin. Hema hûn biryara xwe ya di derheqa havîngehan de bidin, peryên ku hûn bixwazin wê têkevin destên we û hûn ê xelas bibin.

RANEVSKAYA: Havîngeh û xwediyên wan, bibuhure, ew qet ne întresant in.

GAYEV: Ez bi te re di eynî fikrê de me.

LOPAHÎN: Ez nizamim ne ez bigirîm ne bikenim. Ez dixwazim biqîrim, ber çavên min reş dibe, ez gêj dibim! Na, ez hew dikanim debar bikim! Tu ê min dîn bikî! (*Ji Gayev re.*) Tu mîna pîrejînan î!

GAYEV: Çii?

LOPAHÎN: Tu mîna pîrejînan î! (*Dike biçê.*)

RANEVSKAYA: (*Bi tirs*): Ax, çi dibe, meçe, dostê min ê ezîz! Belkî em li çareyekê bifirin.

LOPAHÎN: Tişteki ku lê bête fikirandin tune ye!

RANEVSKAYA: Çi dibe meçe, ez tika dikim. Gava tu li vir bî, kêfa min jî li cih e. (*Kurtebêdengiyek.*) Hîseke mîna wê tiştin bibe, di hundurê min de heye, mîna wê xanî bi ser me de hilweşe.

GAYEV (*Mîna ku di nava fikrên kûr de be*): Min yek li ya spî xist! Duplek jî li topên ortê.

RANEVSKAYA: Gunehên me yên mezin hebûne!

LOPAHÎN: Gunehên we! Ma wê çi gunehên we hebin?

GAYEV (*Şekirekî davêje devê xwe*): Dibêjin min hemû serweta xwe daye bi şekir. (*Dikene.*)

RANEVSKAYA: Ax, gunehên min kirine bi hejmartinê xelas nabin! Min hemû pereyên xwe vir de û wê de xerc kirin, mîna dînan; ez bi zilamekî ku her tim deynan dike re zewicîm. Mêrê min jî şampanyayê miriye, wî ecêb vedixwar. Paşê, di demeke xwe ya bêşans de, ez dil ketim yekî din û çûme ba wî. Tam di wê demê de, bela pêşî hate serê min-darbe-yeke giran bû...a li vir, di vî çemî de lawê min xeniqî; ez jî bi niyeta ku hew vegerim, hew vî çemî bibînim, min lêxist ez çûme derveyî welêt. Min çavên xwe girtin û bi koranî çûm. Lê wî zilamî dev ji min berneda, wî bi înad da dû min. Bi bêmerhemetî da dû şopa min. Ji ber ku ew li Mentonê nexweş ket, min li nêzîkî wir vîlayek kirî û sê salan rehetî nedît. Wî bi wê rewşa xwe ya nexweş tiştên nemayî anîn serê min, bi nexweşiya xwe mala min viritand. Dawiyê, gava ji bo deynan vîlaya min hate firotin, min bar kir Parîsê, wî li wir jî çiyê min hebû ji min stand, bera dû jinekê da û

ez bi tenê hiştim. Hingî min jehr vexwar û xwest ku xwe bikujim. Ev hemû tiştên kirêt in, rûreşî ye! Di wê navê de xwesteka vegera Rûsyayê bi min re çêbû, vegera welêt, ba keçika xwe... (*Hêsirên xwe pakij dike.*) Xwedêyo, bila gunehê te bi min bê, min efû bike, min hê bêtir ceze neke! (*Telegrafekê ji bêrika xwe derdixe*) Ev îro ji Parîsê ji min re hatîye. Ew dixwaze ez wî efû bikim, li ber min digere ku ez dîsan vegerim Parîsê. (*Telegrafê diçirîne.*) Gelo ev ne dengê muzîkê ye? (*Guhdarî dike.*)

GAYEV: Ev orkestraya cihûyê me ya navdar e. Tê bîra te? Çar keman, flutek û du basso bû.

RANEVSKAYA: Ew orkestra hê jî heye? Me rojekê bang wan bikira û baloyek çêbikira.

LOPAHÎN (*Guhdarî dike*): Ez tiştêkî nabihîzim... (*Stranek hêdî tê gotin.*)

“Peran bide, ew alman,
rûsan dîkin fransîz.”

(*Dikene.*) Min êvara çû li tiyatroyê piyeseke gelekî komîk dît; ecêb komîk!

RANEVSKAYA: Belkî qet jî ne komîk bû. Ji berdêla tu li lîstîkan temaşe bikî, te li xwe binihêriya û bidîta bê tu çi jiyaneke vemirî dijî; te bidîta bê gotinên te çi-qaşî bêmane ne.

LOPAHÎN: Rast e. Ez ji dil dibêjim ku em mîna dînan dijîn. (*Kurtebêdengiyek.*) Bavê min gundiyeke bû, gundiyeke ku aqilê wî nedigihîşt tiştêkî û tiştêkî fêrî min nekir. Tiştê wî dizanîbû, gava vedixwar, radihişt

darekî û pê li min dixist. Tu ya rastî bixwazî, di dînbûn û bêaqiliyê de ez jî ne kêmi wî me. Perwerdeyeke min a bi rêk û pêk tune, destnivîsa min ne xweşik e; bi qasî ku mirov ji ber şerm bike, kirêt e.

RANEVSKAYA: Divê tu bizewicî, dostê min.

LOPAHÎN: Erê, rast e.

RANEVSKAYA: Çima tu bi Varyaya me re nazewicî? Keçi-keke pir baş e.

LOPAHÎN: Rast e.

RANEVSKAYA: Keçi-keke dilpak î baş e; ji sibehê hetanî êvarê dixebite, ji te jî hez dike. Ji berê ve kêfa te jî ji wê re tê.

LOPAHÎN: Çima nebe? Ji serê min zêde ye. Keçi-keke pir baş e. (*Kurtebêdengiyek.*)

GAYEV: Di bankayekê de karek pêşniyazî min kiriye. Salê şeş hezar ruble. Ma te ev bihîstibû?

RANEVSKAYA: Tu, li bankê! Li cihê xwe rûne.

(*Fîrs, paltoyekî tîne.*)

FÎRS (Ji Gayev re): Kerem bike vî li xwe ke, sar e.

GAYEV (*Palto li xwe dike*). Fîrs, tu êdî bêhna mirov teng dikî!

FÎRS: Wîlo nabe, ezbenî, tu bêî xebera min derdikevî derve. (*Ser û binê Gayev kontrol dike.*)

RANEVSKAYA: Tu çiqasî kal bûyî, Fîrs!

FÎRS: Te çi kerem kir, ezbenî?

LOPAHÎN: Dibêje bê tu çiqasî kal bûyî!

FÎRS: Ez pir jiyame. Gava ji min re yek dîtûbûn, hê bavê te

nehaticbû dinyayê. (*Dikene.*) Gava azadî dane koleyan ez bûm serxulam. Lê min azadî filan nexwestibû; ez li ba mîrzayê xwe mam. (*Kurtebêdengiyek.*) Tê bîra min hemû pir kêfxweş bûbûn, lê kesî nizanîbûn bê ji bo çi ew kêfxweş bûne.

LOPAHÎN: Berê pir baş bû. Qet nebe wan deman qamçî hebûn.

FÎRS: (*Tiştên wî gotibûn baş fêhm nekiribû*): Ee, wilo bû! Berê gundiyan bi gundîtiya xwe dizanîbûn û axan jî bi axatiya xwe, lê belê niha her tişt tevî hev bûye. Ne mumkun e mirov bikaribe tiştêkî fêhm bike.

GAYEV: Devê xwe bigire, Fîrs. Ez ê sibehê dîsan herim bajêr. Wê min bi generalekî ku bi sened deynan dide re, bidin naskirin, soz dane min.

LOPAHÎN: Alîkarî nake. Bawer bike tu ê nikanibî faîza wê jî bidî.

RANEVSKAYA (*Ji Lopahîn re*): Bêaqiliya wî ye, general meneral li navê nîn in.

(*Trofîmov, Anya û Varya dikevin sehnê.*)

GAYEV: Va ye keçikên me tîn.

ANYA: Wa ye diya min li wir e.

RANEVSKAYA (*Bi hezkirin*): Werin, werin zarokên min. (*Anya û Varya hemêz dike.*) Hûn nizanin bê ez çiqasî ji we herdiwan hez dikim! Ka li teniştê min rûnên, ha wilo. (*Hemû rûdinên.*)

LOPAHÎN: Xwendevanê me yê ebedî her tim bi keçikan re digere.

TROFÎMOV: Tu li karê xwe binihêre.

LOPAHÎN: Bûye pêncî salî, lê hê jî xwendevan e.

TROFÎMOV: Dev ji van henekên xwe yên dînîtu berde.

LOPAHÎN: Tu çima hêrs dibî?

TROFÎMOV: Tu çima bela xwe di min didî.

LOPAHÎN: (*Dikene.*) Min dixwest ez bizanibim bê tu di derheqa min de çi difikirî.

TROFÎMOV: Ez di derheqa te de van difikirim, Yermolay. Tu dewlemend î, tu ê di nêzîk de bibî milyonê. Çawan heywanekî hov, ji bo denga xwezayê pêwîst be, tu jî eynî wilo pêwîst î.

(*Hemû dikenin.*)

VARYA: Ya baş ew e tu ji me re qala stêrkan bikî, Petya.

RANEVSKAYA: Na, em peyva xwe ji cihê ku ji do ve mabû dom bikin.

TROFÎMOV: Di derheqa çi de bû.

GAYEV: Di derheqa gûrûrê de bû.

TROFÎMO: Em do dûr û dirêj peyivîn, lê em negihîştin cihekî. Bi celebê bikaranîna te ya gotinê, di gûrûrê de hêleke mîstîk heye. Di tenga xwe de tu dikarî biheq bî, lê gava li hêla meselê ya basîd bête nihêrîn, çi pêwîstiya gûrûrê heye? Piştî ku mirov bi ruhî evqasî reben be, piraniya me ewqasî hov bin, ewqasî dîn û ne dilşa bin, çi mana gûrûrê heye? Divê em dev ji vê heyrantiya xwe bi xwe berdin. Tiştêk heye divê bête kirin, ew jî xebat e.

GAYEV: Dawî dawî em ê hemû bimirin.

TROFÎMOV: Kî zane? Hem, mirin tê çi manê? Dibe ku sed

hesên mirovî hebe, gava dimire, tenê pênc hesên em pê dizanin, dimirin, lê nod û pênc hes jî sax dimînin.

RANEVSKAYA: Tu çi bîaqil î, Petya.

LOPAHÎN (*Bi tinaz*): Bêhawe!

TROFÎMOV: Mirov xwe mukemel dikin û her bi pêş ve diçin. Tiştên em niha nagihîjinê, em ê rojek ji rojan bi dest bixin, wê ji me re eşkere û vekirî bibin. Lê divê em jî bixebitin, alîkariya ku ji me bê divê em bi lêgerên rastiyê bikin. Îro li Rûsyayê kê mîrov dixebitin. Piraniya mirovên xwende ku ez nas dikim, ne xwediyê tu meraqan in, ne tu karî dikin, ne jî heta niha tiştêk kirine. Navê “întelektuelan” li xwe dikin, lê li hemberî xulaman hovane tevdi gerin, muamela heywanan bi gundiyan dikin, tiştêkî fêr nabin, tiştêkî cidî naxwînin, tiştêkî nakin, bêî ku bizanîbin behsa tiştan dikin, çi bigire ji hûner tiştêkî fêhm nakin. Hemû sergiran in, rûyê wan cidî ne, mijarên girîng munaqêşe dikin, qaşo felsefê dikin; ji aliyê din ve jî -ji sedî nod û nehê me- mîna hovan dijîn, ji bo tiştêkî herî biçûk bi gurmistan bi hev dikevin, çêran ji hev re dikin, em mîna berazan dixwin, li cihên mîna axuran radizên, ji kêç, sipî, genîti û bêexlaqiyê mirov nikane gava xwe bavêje. Pir xuyaye armanca hemû gotinên me ew e ku em hem xwe, hem jî yê li hemberî xwe teselî bikin. Ka zarokxaneyê ku ewqasî li ser têtê peyivandin nîşanî min bidin, odayên xwendinê nîşanî min bidin. Evên ha tenê di romanên de mane, di jiyana rastîn de tiştêk ji van tune. Di

eslê xwe de ji pîsîti û ji guhnedariya asyayî pê ve ne tiştêkî din e. Ez ji rûyên wilo cidî hem ditirsim, hem jî nefret dikim. Ez ji sohbetên cidî nefret dikim. Ger em qet devê xwe venekin û nepeyivin wê hê baştir be.

LOPAHÎN: Binêre, ez sibehan şefaqaan radibim û hetanî êvaran dixebitim; mîna perê min, pereyên yên din jî di ber destên min re derbas dibin, bi xêra vê yekê ez têdigihê mîrovên li der û dora min çî mal in. Ji bo ku mirov fêr bibe bê mirovên pêbawer û pakij çiqas hindikin, hema mirov weha nêzîkî kar bibe bes e. Bi şevan, gava ez çavvekirî xwe dirêj dikim, ez xwe bi xwe dibêjim: “Xwedêyo te daristanên muezem, erdên bêsinor, asoyên fireh daye me, diviyabû em yên li vir dijîn jî weke hûtan bûna.”

RANEVSKAYA: Tu hûtan dixwazî! Tu gotineke min ji hûtên çîrokan re tune ye, lê di jiyana rastîn de ew xelkê ditirsînin. (*Yepîhodov di pişt sehnê re li gîtara xwe dixwe û derbas dibe.*) Yepîhodov derbas dibe.

ANYA (*Difikire*): Yepîhodov derbas dibe.

GAYEV: Roj çû ava.

TROFÎMOV: Erê.

GAYEV: (*Bi dengê nizim mîna ku helbestan dixwîne.*) Ey xweza, xwezaya pîroz, xwezaya ku bi nûra nemir dibiriqê; tu hem spehî yî, hem jî guhnedêr î, tu dayîka me yî; ya ku hem jiyane, hem jî mirinê di xwe de dicivîne tu yî; ya ku can dide û can distîne tu yî...

VARYA (*Bi dengêkî libergerîn*): Xalo!

ANYA: Binêr, te dîsan dest pê kir, xalo!

TROFÎMOV: Ya baş ew e tu li topa sor bixî.

GAYEV: Ez devê xwe digirim, devê xwe digirim!

(Hemû rûniştine û difikirin. Bêdengiyekê ku tenê carinan bi piste pista Fîrsê kal xerab dibe heye. Ji nişkê ve, ji dûr ve, dengê mîna qetandina têleke tembûrê mîna ku ji asmana were, têtê bihîstin. Ew deng bi hizin kêr dibe, kêr dibe û wenda dibe.)

RANEVSKAYA: Ev çi bû?

LOPAHÎN: Nizanim. Dibe li dûr, di madenekê de satileke ku bi dolabê ve girêdayî xelas bûbe. Lê herhehal wê li gelekî dûr bûbe.

GAYEV: Dibe ku çûkek be, çûkekî masîxwir.

TROFÎMOV: An jî kundek.

RANEVSKAYA: (*Vediciniqe*): Di vê de tabuyek heye. (*Kurtebêdengiyek.*)

FÎRS: Berî wê bobelata mezin jî eynî tişt bû; kund xwendibû, semawer fişiya bû.

GAYEV: Kîjan bobelata mezin?

FÎRS: Azadî. (*Kurtebêdengiyek.*)

RANEVSKAYA: Heydê, dostên min, em êdî herin, dereng e. (*Ji Anyayê re.*) Çavên te bi hêsir in. Çi bû ye cana min? (*Anyayê hemêz dike.*)

ANYA: Tişteyê nebûye, yadê, tişt nebûye.

TROFÎMOV: Yek têt.

(Rêwiyekî ku şevqakî nêçîrvanan î kevin li serî ye û paltoyek li nava milan e, xuya dibe. Kêfa rêwî li

cih e.)

RÊWÎ: Bibuhure, gelo ev rê diçe stasyonê?

GAYEV: Erê, diçiyê.

RÊWÎ: Gelek spas. (*Hêdika dikuxe.*) Hewa jî gelekî xweş e.
(*Bi hereketên xwe mîna ku helbestan bixwîne.*)
Birayê min, hey birayê min î êşkêş... Were Volga-
ya ku dinale... (*Ji Varyayê re.*) Matmazel, ji kere-
ma xwe re çend kopekan bide hevvelatîyê xwe.

(*Varya ji tirsan diqîre.*)

LOPAHÎN (*Bi hêrs*): Her tişt û sînorekî wê heye!

RANEVSKAYA (*Şaş bûye*): Ha ji te re, bigire. (*Cûzdanê
xwe yê peran tev dide.*) Qet zîv bi min re tune
ye...Xem nake, ha ji te re rubleyeke zêr.

RÊWÎ: Heta tu bêjî ez spasdare te me, xanim. (*Diçe. Dengê
kenê wî tê bihîstin.*)

VARYA (*Bi tirs*): Divê ez herim! Va ye ez diherim! Ax, dayê,
pariyek nan tune ye ku xelkê malê bixwin, tu ra-
dibî rubleyekê didî zilêm.

RANEVSKAYA: Ma mirov li bendî dayika min a gêjik û çî-
ye? Ka em herin malê, çî li malê hebe ez ê hemûyî
bidime te. Yermolay, tu hinek perên din jî bi deyn
nadî min?

LOPAHÎN: Ser çavan.

RANEVSKAYA: Hemû werin, em herin, wexta çûnê hatiye.
Varyaka min, me di vê navê de karê zewaca te jî
hal kir. Pîroz be.

VARYA (*Girî dikeve qirikê*): Yadê, ev ne tişteki ku bibe mi-

jara tinazan.

LOPAHÎN: Here manastirekê!

GAYEV: Destên min dilerizin; ji mêj ve ye min bi bîlardo nelîstiye.

LOPAHÎN: De heydê werin, wextê xwarinê ye.

VARYA: Mêrik çawan ziravê min qetand! Dilê min hê jî lêdixe.

LOPAHÎN: Bi destûra te be, ez dixwazim di bîra te de bînim ku wê bexçê vîşne di bîst û dudê tebaxê de derkeve firotinê. Ji bîr neke, ha!

(Ji bilî Trofîmov û Anya hemû diçin.)

ANYA (*Dikene*): Çi baş bû ku wî Varya tirsand; em ji xwe re bi tenê man.

TROFÎMOV: Ji ber Varya ditirse ku em ê dil têkevin hev, bi rojan e ew me bi tenê nahêle. Ji ber tengfikirîna xwe, ew nizane ku em bi ser evînê ketine. Hemû mane û armanca jiyana me ew e ku em ji her tiştên nerast, ji her tiştên me ji azadî û dilşahiya me bêpar dihêle, birevin! Em ber bi pêş ve diçin! Em bêî ku tu astengiyan nas bikin, ber bi wê stêrka dûr ku diçûrise, diçin! Ber bi pêş! Li dû nemînin, hevalno!

ANYA (*Destê xwe li hev dixê*): Tu çiqasî xweş dipeyivî! (*Kurtebêdengiyek.*) Îro vir bêhawe xweş bû, ne wilo?

TROFÎMOV: Hewayek xweş e.

ANYA: Te çî bi min kir, Petya? Ji bo çî ez mîna berê ji bexçê vîşne hez nakim? Mîn ewqasî ji bexçê vîşne hez

dikir ku min fikir nedikir dê li rûyê dinyayê bexçeyekî wilo hebe.

TROFÎMOV: Hemû Rûsya bexçê me ye. Dinya mezin û xweş e, gelek cihên xweş li ser hene. (*Kurtebêden-giyek.*) Bifikire, Anya, kalikê te, kalikê kalikê te, hemû bapîrên te xwediyên koleyan bûn, xwediyên însanên bi ruh bûn. Gelo ji her darekê, ji her pelekî, ji her şaxekî rûyê mirovan li te nanihêrin? Tu dengên wan nabihîzî? Xwedîbûna însanan... Ev e, vê yekê hûn hemû ewqas guhertine ku ne tu, ne diya te, ne jî xalê te dixwazin têbigihîjin ku hûn bi perê xelkê û li ser piştê kesên ku hûn nahêlin ew gava xwe biavêjin hundurê we, dijîn. Ev e, em bi kêmanî du sed salî li dû demê ne. Em heta niha di tiştêkî de bi ser neketine; em li hemberî paşerojê tu tevgerê nakin; em tenê felsefê dikin, ji aciziya xwe gazinan dikin, an jî em vodka yê vedixwin. Ji bo em bikaribin dema niho bijîn, divê em pêşî deynê paşerojê bidin û jê rizgar bibin; deynê paşerojê jî ancax em dikarin bi êşê bidin, ancax em ê bikaribin bi xebata bêrwestan bidin. Vê fêhm bike, Anya.

ANYA: Mala em tê de dijîn, ji xwe êdî ne ya me ye. Bi soz ez ê ji wê malê bar bikim.

TROFÎMOV: Ger tiştêkî biçûk jî ku te bi yê malê ve girê dide hebe, bibirre û bavêje, bavêje bîrekê.

ANYA (Bi hewes): Tu çiqasî xweş dibêjî!

TROFÎMOV: Baweriya xwe bi min bîne, Anya, ji min bawer bike! Ez hê neketime sî saliya xwe; ez hê ciwan im, ez hê xwendevan im, lê belê ma çi nehati-

ye serê min! Zivistanan ez birçî dimînîm; nexweş dikevim, dilsar dibim, ez dibim mîna parsekekî belengaz. Ez herim ku jî qeder dev ji min bernade. Lê dîsan jî, her gav, bi şev roj ruhê min tijî hêvî ye. Ez dilşahiya ku nêzîk dibe hîs dikim, Anya... ez ji niha ve dibînîm...

ANYA (*Difikire*): Hîv derdikeve.

(Dîsan bi gîtara Yepîhodov dengê strana şînê tê bihîstin. Hîv bilind dibe. Ji pişt spîndaran, ji cihekî dengê Varya ku bangî Anyayê dike, têtê bihîstin: "Anya, tu li ku yî?")

TROFÎMOV: Erê, hîv derdikeve. (*Kurtebêdengiyek.*) Va ye li vir, dilşahî, va ye nêzîk dibe, nêzîk dibe...Ez dengê teperepa lingên dilşahiye dibihîzim. Û ger em dilşahiye nebînin û nejin, ma wê çi bibe? Wê yê din bibînin.

VARYA (*Ji derveyî sehnê*): Anya! Tu li ku yî?

TROFÎMOV: Va ye dîsan ew e, Varya! (*Bi hêrs.*) Çi bela ye.

ANYA: Guh mediyê. Heydê em herin ber çem. Ew der pirr xweş e.

TROFÎMOV: Heydê! (*Ew diçin.*)

VARYA (*Ji derveyî sehnê*): Anya! Anya!

PERDE

PERDEYA SÊYEMÎN

(Odeyeke rûniştinê ku bi kevanêke derî ji hêwana mêvanan ya dawiyê têtê veqetandin. Awîze pêketiye. Ew orkestraya cihû ya ku di sehna dudan de behsa wê hatibû kirin, li antrê dengê lêdana wê têt. Êvar e. Li hêwana mêvanan rondestê mezînan dibe. Dengê Sîmyonov-Pîşçîk têt bihîstin: "Promenade a une paire!" Yên ku dansê dikin cot bi cot derbasî oda rûniştinê dibin; Cotê pêşî dikeve hundur Pîşçîk û Şarlotta ye, piştî wan jî Trofîmov û Ranevskaya dikevin hundur; cotê sisîyan Anya û karmendê postê, yê çaran Varya û midûrê stasyonê û mêvanên din. Varya gava dans dike hêdîka digirî û hêsirên xwe pakij dike. Cotê dawî jî Dunyaşa û ferê xwe ye. Ew jî seriyekê diçine seriyê din.)

PÎŞÇÎK: Grand rond, balacez! Les cavaliers a genoux et remerciez vos dames!

(Fîrs frak lê ye û di tepsiyekê de ava sodayê tîne. Pîşçîk û Trofîmov dikevin odeya rûniştinê.)

PÎŞÇÎK: Xwîna min zêde ye; ez heta niha du çaran felc bûme. Danskirin jî karekî zehmet e, lê, mîna ku têt

gotin: “Ger tu tevlî kerî bû, tu mêt bî nereye, çawan be, divê tu jî dêla xwe bihejîni.” Ez mîna hespan bi qewet im. Bavê min yê henekkir di nava nûrê de razê. Wî ji bo eslê me digot ku em ji eslê hespa ku Key Caligula kiribû senator e... (*Rûdine.*) Di eslê xwe de ya herî xerab ew e ku metelikekî min jî nemaye. Mirîşka birçî gêris di xewna xwe de dibîne. (*Gava dike xirexir tavilê şiyar dibê.*) Eynî mîna min. Hiş û aqilê min li ser pera ye.

TROFÎMOV: Bi rastî jî gava mirov bala xwe dide te, tiştin ku dişibin yê hespan di te de hene.

PÎŞÇÎK: Hesp benderuheke mukemel e. Qet nebe mirov dikare bifiroşe.

(Li odeya kêleka wan dengê listika bîlardoyê tê. Di bin kevana deriyê hêwana mêvanan de Varya xuya dibê.)

TROFÎMOV (*Qerfê xwe pê dike*): Madam Lopahîna! Madam Lopahîna!

VARYA (*Bi hêrs*): Mêrikê kone!

TROFÎMOV: Erê, ez kone me, û ez bi vê jî serbilind im.

VARYA (*Bi rûtirşî*): Erê me orkestra kirê kiriye, lê em ê çawan pera bidin? (*Derdikeve.*)

TROFÎMOV (*Ji Pîşçîk re*): Ji bo dayina deynê xwe yê faîzê ev enerjîya ku te heya niha xerc kiriye te ji bo armanceke din xerc bikira, te ê dinya ser û binê hev bikira.

PÎŞÇÎK: Ew filozofê han... Nietzsche... ew peyayê pir mezin... ew ê ku zekayeke wî ya ecêb heye, ew di

berhemên xwe de dibêje mirov dikare pereyên sexte çêbike.

TROFÎMOV: Ma te Nietzsche xwendiyê?

PÎŞÇÎK: Çik, Daşenka ji min re got. Ez ketime tengasiyeke wilo ku ez a niha dikarim pereyên sexte çap bikim. Divê ez sibe ne du sibe 310 rubleyan bidim... di destên min de jî 130 ruble heye. (*Bi ecêbekê bêrikên xwe tev dide.*) Kanî perekê min? (*Bi kêf.*) Ha, va ye, ketiye binê astêr. Xwêdaneke cemidî ez girtim.

(*Ranevskaya û Şarlotta dikevin hundur.*)

RANEVSKAYA (*Di ber xwe de kilameke Kafkasî bi navê Lezgînka dinuhurîne*): Ji bo çi Leonîd evqasî dirêj kir? Ew evqasî li bajêr çi dike? (*Ji Dunyaşayê re.*) Dunyaşa, ka ji mêvanan bipirse bê ew çayê vedixwin?

TROFÎMOV: Bi ihtimaleke mezin, hê mazatê dest pê nekiriye.

RANEVSKAYA: Bi rastî me di demeke ne maqûl de bangî dengbêjan kir, di demeke ne xweş de me xwest em dans mansê bikin. Lê, em çi bikin! (*Rûdine, bi dengê nizim stranekê dinuhurîne.*)

ŞARLOTTA (*Desteyek kaxezên lîskê dide Pîşçîk.*) Ev e, ji we re desteyek kaxezên lîskê. Ka li bêrika xwe li kaxezekê bigere.

PÎŞÇÎK: Min dît.

ŞARLOTTA: Niha deste li hev bixe. Temam. Niha deste bi de min, Mîrza Pîşçîkê delal. Ein, zwei, drei! Ka ni-

ha li bêrikên xwe binere.

PÎŞÇÎK (*Kaxizeke lîskê ji bêrika xwe derdixe*): Heştliba maça! Te tam tê derxist. (*Bi heyret.*) Bi rastî jî!

ŞARLOTTA (*Destê kaxezan di nava destê xwe de dihêle, ji Trofîmov re*): Zû ji min re bêje, kaxeza li ser çi ye?

TROFÎMOV: Çik, em bêjin keçika maça ye.

ŞARLOTTA: Te tê derxist! (*Ji Pîşçîk re*) Niha tu bêje, kaxeza li ser çi ye?

PÎŞÇÎK: Asa Kûpa ye.

ŞARLOTTA: Rast e! (*Destê xwe li hev dixê, kaxez wînda dibin.*) Ox! Îro çi xweş e. (*Bi dengêkî sirrî mîna ku ji bin erdê derdikeve, lê vedigerîne*: "Ox, erê, hewayek pirr xweş e, madam." *Tu xweşika di îdeala min de yî.*)

DENG: Ez jî te pirr xweşik dibînim, madam.

MIDÛRÊ STASYONÊ (*Li çepikan dixê*): Bravo, madam Vantrilog!

PÎŞÇÎK (*Bi şaşmayî*): Bifikir! Şarlottaya efsûnkar, bi kurtî dilê min kete te.

ŞARLOTTA: Dilê wî ketiye min! (*Milên xwe dihejîne.*) Gelo qebiliyeta te ya ku tu dildar bibî heye? Guter Mensch, aber schlechter Musikant!

TROFÎMOV (*Milê Pîşçîk ditepîne.*) Hê, hespê qert...

ŞARLOTTA: Niha ji kerema xwe re bala xwe bidin min, ez ê lîstikeke din nîşanî we bidim. (*Ji ser qoltixekê radihêje betaniyeke biçûk.*) Hûn dibînin, ev betaniyek e, hem jî betaniyeke xweşik e; ez vê betaniya xweşik difiroşim. (*Betaniyê dawdişîne.*) Kî dikire? Kî dikire?

PÎŞÇÎK: (*Bi heyranî*) Ecêb e!

ŞARLOTTA: Ein, zwei, drei! (*Bi xurtî radihîje betaniyê, ji bin wê Anya derdikeve, çongên xwe difisîne, silavekê dide, direve ba diya xwe, wê hemêz dike, paşê di nava coşiya temaşevanan de bi bazdan dikeve hêwana mêvanan.*)

RANEVSKAYA (*Li çepikan dixê*): Bravo! Bravo!

ŞARLOTTA: Careke din. Ein, zwei, drei (*Betaniyê radike, vê carê jî Varya ji bin derdikeve, ew jî xwe ditewîne û silavê dide.*)

PÎŞÇÎK (*Bi heyranî*): Ecêb e!

ŞARLOTTA: Xelas. (*Betaniyê davêje ji Pîşçîk re, çongên xwe difisîne, silav dide, û bi bazdan diçe hêwana mêvanan.*)

PÎŞÇÎK (*Bi lez bi dû wê de dimeşe*): Ax, nereheta biçûk... Çi keçîk e! Çi keçîk e! (*Derdikeve.*)

RANEVSKAYA: Hê jî ji Leonîd deng dernakeve. Gelo ev çi ye ku dihêle ew evqasî ji bo wê li bajêr bimîne? Diviyabû ew niha xelas bûbûya; milk an hatiye firotin, an jî qet derneketiye mazatê; çima ew evqasî min di meraqê de dihêle?

VARYA (*Wî haş dike*): Ez êmin im ku xalê min milk kirî ye.

TROFÎMOV (*Bi henekpêkirin*): Erê, ji sedî sed kirî ye!

VARYA: Ji bo ku ew milk bikire û îpotekê derbasî ser navê xwe bike, pîrka min jê re wekaletname şandibû. Wê ev ji bo xatirê Anyayê kir. Ez êmin im, wê Xwedê alîkariya me bike, xalê min ê milk bikire.

RANEVSKAYA: Pîrka te ya li Yaroslavlê ji bo ku milk li ser navê xwe bide kirîn wê panzdeh hezar ruble şandiye -baweriya wê bi me nayê- çi ku ev pere têra

faîza wê jî nake. (*Bi herdu destên xwe rûyê xwe dinuxumîne.*) Qedera min îro belî dibe, erê, qedera min.

TROFÎMOV (*Heneka bi Varya dike*): Madam Lopahîna!

VARYA (*Bi hêrs*): Ebedî! Tu du caran ji unîversîteyê hatiyê qewirandin.

RANEVSKAYA: Tu ji bo çî hêrs dibî, Varya? Ma çî bûye ku wî ji te re gotiye Madam Lopahîna. Ger tu bixwazî tu dikarî bi Lopahîn re bizewicî. Ew mêrikekî pak û bedew e; lê ger tu nexwazî tu nazewicî. Kes zorê li te nake, keçîka min.

VARYA: Ez vî karî pirr cidî digirim, dayê. Ew mirovekî qenc e, kêfa min jê re tê.

RANEVSKAYA: Wê çaxê bi wî re bizewice. Ez têngahîjim bê tu li bendî çî ye?

VARYA: Ez nikanim pêşniyaza zewacê jê re bibim, ne wilo yadê? Ev serê du salan e her kes ji min re behsa wî dike, lê herçî ew e, an ew qet behsa vê yekê nake, an jî ku behs bike jî bi qerf dike. Ez têngahîjim. Her ku diçe ew dewlemend dibe, ew bi karê xwe re mijûl e, wextê wî ji min re tuneye. Ger hinek perê min hebûya, hema hindikek, tenê sed ruble, min ê dev ji her tiştî berdaya û biçûya. Ez ê bibûma Rahîbe.

TROFÎMOV (*Zarî wê dike, bi henek*): Çî dilşahî!

VARYA (*Ji Trofîmov re*): Herçî xwendevan e divê hebekî hişê wî li sêrî be. (*Bi dengê hê nermtir, bi girî*) Tu çî mekroh bûyî, Petya. Tu çî pîr bûyî! (*Êdî bêî girî, ji Ranevskayayê re.*) Lê ez qet nikanim vala bisekinim, yadê. Her rojên Xwedê divê ez bi tişteki mi-

jûl bim.

(*Yaşa dikeve sehnê.*)

YAŞA (*Ji bo ku nekene xwe bi zorê digire*): Yepîhodov destikekî bîlardoyê şikand. (*Derdikeve.*)

VARYA: Çi karê Yepîhodov li vir heye? Kê destûr daye wî ku ew bi bîlaro bilîze? Ez ji van mirovan qet tiştekî fêhm nakim. (*Derdikeve.*)

RANEVSKAYA: Bêhna wê teng neke, Petya. Ji xwe ew xemgîn e, ma tu nabînî?

TROFÎMOV: Xwezî ew ne ewqîsî karguzar bûya, pozê xwe nexista karê her kesî. Hemû havînê wê rehetî û huzûr neda min û diya min. Ew ditirse ku ez û Anya dildarî hev bibin. Jê re çi? Ji bo ew wilo bifikire jî li navê tu sebeb tune, herhal ez ne yeke wilo me ku ez xerab bibim. Ez û Anya em di ser evînê re ne.

RANEVSKAYA: Wê çaxê ez texmîn dikim em jî di bin evînê re ne. (*Bêhawe bi heyecan e.*) Ji bo çi ew heta niha nehat, Leonîd? Ax, min bizanîba bê milk hatiye firotin an na! Felaketeke wilo ye ku ez nizanim bê ez ê çi bikim. Ez şaş bûme... Ez ê niha bang bikim û bibêjim şewat heye, ez ê dînitiyekê bikim. Min xelas bike, Petya, bipeyive, ji min re tiştekî bibêje, bi min re bipeyive!

TROFÎMOV: Wê çi jê derkeve ku milk îro bête firotin an jî neyê firotin? Tiştê bûye, bûye. Êdî veger tune, hatine girtin. Bêhna xwe fireh bike Madam Ranevskaya. Divê tu êdî bê sebeb xwe nexapîne; he-

ma carekê rastiyê qebûl bike.

RANEVSKAYA: Rastiya çî? Tiştê tê fêhmkirin tu rastî û nerastiyê dibînî, lê hebe tune be çavên min kor bûne, ez tiştê nabînim. Zaroka min a xweşik, meseleyên weha mezin hûn tavilê çareser dikin, lê ji min re bêje, Petya, gelo ev ji ber ciwanbûna te, ji ber ku te di çareserkirina problemên xwe de qet êş û ezab nekişandibe, bi pêş nekeve? Tu bi cesaret li pêşerojê dinêrî. Ev ne ji ber ku tu ê di pêşerojê de tiştê bitirs nebînî, an jî ne li bendî be, an jî ji ber ku jiyana xwe ji ber çavên te yê ciwan vedişêre be? Tu ji me cesûrtir î, durusttir î, ji me hê kûrtir difikirî, lê hebekî min jî fêhm bike, bila gunehê te bi min were. Ma tu nabînî? Ez li vir hatime dinyayê, dê û bavê min li vir jiyane, kalikê min li vir jiyaye; ez ji vê malê hez dikim; ger bexçeyê vîşne tunebe, ji bo min tu mana jiyane namîne, lê ger wê illim bexçe were firotin, ji bo Xwedê min jî bifiroşin! (*Xwe davêje stûyê Trofîmov û eniya wî maçê dike.*) Lawê min li vir xeniqî bû. (*Bi girî.*) Li hember min bi rehim be Petyayê delal, Petyayê qenc!

TROFÎMOV: Tu dizanî, ez ji dil ji te hez dikim.

RANEVSKAYA: Erê, ji xwe, lê te dikarîbû ev bi celebê din bigota. (*Gava ew destmala xwe ji bêrika xwe derdixe, telegrafek dikeve xwarê.*) Tu zane bê ez îro çiqasî aciz im! Vir gelekî qerebalix e, her dengê mîna şîşekê li dilê min dikeve. Dest û lingên min dihejin... lê çawan be ez nikanim bi tenê bimînim, bêdengî min ditirsîne. Ji min hêrs nebe, Petya, ez

mîna kurê xwe ji te hez dikim. Min ê bi kêfxweşî Anya bidaya te... Ez sond dixwim... Lê, kurê min ê delal, divê tu bixebite, Petyakê min, qet nebe divê tu unîversîteyê xelas bikî. Tu karekî nakî, tu ji cihekî diçî cihekî din... Çi ecêb e, ne wilo? Tu heq didî min, ne wilo? Û divê tu tişteki ji vê rîha xwe bikî, tu ê hingî çelengtir bibî. (*Bi ken.*) Ev rîha te, te mîna qirdikan dide nîşandan.

TROFÎMOV: (*Radihîje telegrafa li erdê*): Niyeta min a ku ez bibim Adonîs tune.

RANEVSKAYA: Ew telegraf ji Parîsê ye. Ez rojê yekê distînim. Do yek hatibû, îro jî yek. Ew peyayê bênsaf dîsan nexweş ketiye, rewşa wî xerab e... Dixwaze ez wî efû bikim û dîsan vegerim ba wî; bi rastî divê ez vegerim ba wî. Tu bi sertî li min dinêrî... Baş e, ma ez çî bikim layê min, ez çî bikim? Nexweş ketiye, bi tenê ye, xemgîn e. Kî ê li wî binêre? Kî ê nehêle ew karên dînîti bike, kî ê dermanên wî di wextê de bidiyê? Çima ez ê ji lixwedîderketina wî şerm bikim? Ez ji wî hez dikim, ev tişteki pir vekirî ye. Ez ji wî hez dikim. Tu dibê qey ew ferekî destara ye, bi stûyê min ve girêdayî ye û min dikişîne binê avê, ez ji kevirê xwe hez dikim û ez nikanim bêî wî bijîm. (*Destê Trofimov dixê nava destên xwe.*) Tu di derheqa min de neçê nefikirî, Petya, tişteki nebêje... qet tişteki...

TROFÎMOV (*Kelogirî dibe*): Ji bo Xwedê, rastgoyiya min bibexşîne, lê vî peyayî tu şêlandiye.

RANEVSKAYA: Na, na, na! (*Destên xwe datîne ser guhên xwe û didewisîne.*) Divê tu tiştên wilo nebêjî!

TROFÎMOV: Ew mirovekî xerab e; ji te pê ve her kes pê di-
zane; ew qeşmerekî kirêt e, pîs e...

RANEVSKAYA (*Bi hêrs, lê xwe digire*): Tu ketiyî bîst û şeş,
bîst û heft saliya xwe, lê tu hê jî mîna zarokekî di-
bistana destpêkê yî!

TROFÎMOV: Xema kê ye?

RANEVSKAYA: Êdî dema tu mezin bibî û bibî zilam hatiye!
Divê tu mirovên dildar fêhm bikî. Divê tu bi xwe
jî ji yekê hez bikî, dildar bibî! (*Bi hêrs.*) Erê, erê!
Tu têtilyên vê bi safitiyê filan re tune ye... Bi kurtî
tu bêcinsiyet î, tu rebenekî ecêb î, benderuhêkî ne-
normal...

TROFÎMOV (*Bi dehşet*): Ev çi dibêje?

RANEVSKAYA: “Ez di ser evînê re me” ye! Tu ne di ser evî-
nê re, mîna Fîrsê me dibêje, tu rebenek e. Di vî
emrê te de divê dostika mirov hebe.

TROFÎMOV (*Ji heyretê devê wî bihustekê vedibe*): Ev tişte-
kî ecêb e! Ew çawan dikare gotinên weha bibêje!
(*Li serê xwe dixê û bi lez diçe hêwana mêvanan.*)
Ev tişteki ecêb e, ez nikanim qebûl bikim! Ez di-
çim. (*Derdikeve, lê tavilê bi paş de vedigere.*) Êdî
tu têtilya min bi te re nemaye. (*Diçe antre.*)

RANEVSKAYA (*Li dû Trofîmov bang dike*): Ka deqîqeyekê
raweste, Petya! Zaroktiyê meke, min got ez hene-
kekê bi te bikim! Petya!

(*Dengê yekî ku di pêlikan de bi bazdan dadikeve
jêr û dû re jî dengê gurmînekê tê bihîstin. Ji pişt
sehnê jî dengê qîrînên Anya û Varya tê bihîstin, lê
piştî kurtedemekê dengê kenên bi pîrçîn tê.*)

RANEVSKAYA: Çi dibe?

(Anya bi bazdan dikeve sehnê.)

ANYA (Bi ken): Petya ji pêlikan ket. (Dîsan bi bazdan derdikeve.)

RANEVSKAYA: Çi lawikekî ecêb e!

(Midûrê stasyonê tê orta sehnê û helbesta Aleksey Tolstoy ya bi navê GUNEHKAR dixwîne. Her kes di cihê xwe de radiwestin û lê guhdarî dikin. Lê piştî xwendina çend rêzan gava ji antrê dengê muzîkeke valsê tête bihîstin, midûrê stasyonê dev ji xwendina helbestê berdide. Hemû dest pê dikin û bi hev re valsê dikin. Trofîmov, Anya, Varya û Ranevskaya ji antrê dikevin sehnê.)

RANEVSKAYA: Were, Petya... ka were, zarokê saf. Bibuhure. Were em dansê bikin. (Ranevskaya bi Trofîmov re dansê dike.)

(Anya û Varya bi hev re dansê dikin. Fîrs dikeve sehnê û gopâlê xwe dispêre dîwarê ber derî. Yaşa jî dikeve odeya rûniştinê, li ser lingan radiweste û danskiran temaşe dike.)

YAŞA: Tu çawa yî, kalo?

FÎRS: ez ne zêde baş im. Berê her tim baron, general, amîral dihatin baloyên me, niha em radibin bang kar-

mendên postê û midûrê stasyonê dikin jî, ew dil nakin werin. Ez pir jar bûme, dermanê min jî nemaye. Mîrzayê rehmetî, kalikê van, li dijî hemû derdan şima dida me. Ev bîst sal in, belkî ji bîst salî zêdetir e jî, ez şimayê dixwim. Divê ji ber vê yekê be ez heta niha nemirime.

YAŞA: Of, tu çi mirov aciz dikî, kalo. (*Dibawîşke.*) Bi rastî dema te û cehemandina te hatiye û buhuriye jî.

FÎRS: Ax! Şeytan gidî şeytan... (*Di ber xwe de dipeyive.*)

(*Trofîmov û Ranevskaya ji hêwana mêvanan dansê dikin û derbasî odeya rûniştinê dibin.*)

RANEVSKAYA: Mersî. Ez ê rûnim. (*Rûdine.*) Ez westiyam.

(*Anya dikeve hundir.*)

ANYA (*Bi heyecan*): Li mûtfaxê zilamekî got ku bexçeyê vîşne îro hate firotin.

RANEVSKAYA: Hatiye firotin? Kê kirî?

ANYA: Negot. Çû.

(*Anya dixwaze bi Trofîmov re dansê bike, bi danskirin derbasî hêwana mêvanan dibe.*)

YAŞA: Kalekî qeşmer bû... yekî biyanî.

FÎRS: Hê mîrza venegeriyaye, paltoyekî tenik lê ye. Ji sedî sed ew ê serma bigire. Ax ev xortanî, ax ev cahilû!

RANEVSKAYA: Wê ev meraqa han min bikuje. Yaşa, ka here binêre bê firotiye kê.

YAŞA: Lê kalo ji mêj ve çûye. (*Dikene.*)

RANESVKAYA (*Hebekî bi hêrs*): Tu bi çi dikenî? Çi ye ya ku te ewqasî kêfxweş dike?

YAŞA: Ev Yepîhodov, çi zilamekî komîk e. Rûyê wî ne bi xêr e!

RANESVKAYA: Fîrs, ger malixxane were firotin tu ê bi ku de herî?

FÎRS: Hûn ku bixwazin ez ê herim wir.

RANESVKAYA: Çima tu wilo dixuyî? Ma qey tu nexweş î? Diviyabû tu razayîba.

FÎRS (*Bi henekpêkirin*): Erêê, a razanê ez ê razêm, lê kî ê li kar binihêre? Kî ê der û dorê bide hev? Di vê zir-malê de ji min pê ve kes tune ye ku.

YAŞA: Bi destûra te be madam, ez dixwazim pêşniyazekê bikim? Ger tu dîsan biçî Parîsê min jî bi xwe re bibe. Li vir mayina min bêîmkan e. (*Çavên xwe li dora xwe digêrîne; bi dengêkî nizimtir.*) Ne hewce ye ez ji te re bibêjim, ji te ve xuyaye, vir welatekî cahîl e, bi mirovên wan re exlaq tune ye, kultureke xav e! Xwarinên li mûtfaxê genî ne, mîna ku ev hemû têr nekin, yek jî çûyin û hatina Fîrs ya li na-va lingan û bêmanebûna peyva wî ya di ber xwe de. Ez lava dikim, min jî bi xwe re bibe!

(*Pîşçîk dikeve sehnê.*)

PÎŞÇÎK: Gelo te ê ev zewqa han ji min re bibexşanda... tûrrek du tûrr vals, xanima xweşik (*Ranevskaya dikeve milê wî.*) Xanima delal ya ku ez heyran im, bi rastî jî divê ez 180 rubleyî ji te deyn bikim. (*Bi*

danskirinê re.) Tenê 180 ruble. (Bi danskirin derbasî hêwana mêvanan dibin.)

YAŞA (*Di ber xwe de bi muzîkê re distirê.*)

“Ax, gelo tu ê fêhm bikî
bê dilê min çi dikişîne?”

(Li hêwana mêvanan yekî bi fotr, bi pantorê xet-xetî, dest û milên xwe dihejîne û xwe hol dike. Dengên “bravo, Şarlotta.)

DUNYAŞA (*Radiweste û rûyê xwe pudra dike*): Xanima Anya dixwaze ez dans bikim... mêr ji jinan bêtir e. Lê gava ez dans dikim, ez gêj dibim, dilê min lê dide. Berî kêliyekê li postexanê xortekî ji min re tişteke got, eynî bêhna min çikiya.

(Hêdî hêdî dengê muzîkê dadikeve.)

FÎRS: Ji te re çi got?

DUNYAŞA: Ji min re got ku ez dişibim gulekê.

YAŞA (*Dibawîşke*): Hey cahilên cahil! (*Derdikeve.*)

DUNYAŞA: Gulekê! Di zarîfbûnê de tişteke min yê ku ji xanimjinan kêmbêr be tune, ez ji komplîmanê zehf hez dikim.

FÎRS: Ez pêşeroja te qet baş nabînim.

(Yepîhodov dikeve sehnê.)

YEPÎHODOV: Bi dîtina min qet kêfa te nehat. Dunyaşa, tu

dibêjî qey ez kêzikek im. (*Bêhna xwe berdide.*)
Ax! Jiyan!

DUNYAŞA: Tiştê tu dixwazî çi ye?

YEPÎHODOV: Bêşik, dibe tu biheq be jî. (*Bêhna xwe berdide.*) Lê ji xwe, ger mirov wilo li meselê binihêre, wê çaxê te bi xwe -ez dixwazim bi vî awayî bînim ziman, hêvîdar im tu ê li min negirî- ez ajotime ser vî aqilî. Ez qedera xwe fewqelade teqdîr dikim; her roj belayek tê serê min, lê ez hînî vê yekê bûme, ez bi qedera xwe re dibîşirim û lê vedigerînim. Digel ku te soz daye min û min...

DUNYAŞA: Ger ji bo te tu ziyana wê tunebe, em dikanin paşê behsa van bikin, tu niha ji ba min bi dûr bikeve. Ez dixwazim bi ramanên xwe re bi tenê bîmînim. (*Bi bawêşînkî xwe dileyize.*)

YEPÎHODOV: Her roj belayek tê serê min, lê digel vê jî, bi destûra te be, ez bi bişirîn heta bi kenê bi pîrçîn pêrgî vê dibim.

(*Varya ji hêwana mêvanan derbasî sehnê dibe.*)

VARYA (*Ji Yepîhodov re*): Ma tu hê li vir î, Semyon? Mîna tu guh nadî tiştên ji te re têne gotin. (*Ji Dunyaşayê re.*) Heydê, Dunyaşa. (*Ji Yepîhodov re.*) Tu ê pêşî bi bîlardoyê bilîze û destik bişkîne, paşê mîna ku tu dawetkirî yî tu ê bi mêvanan re li hêwanê bigerî!

YEPÎHODOV: Li qusûrê nenihêre, lê heqê te tune ye tu he-sêb ji min bixwazî.

VARYA: Ez ji te hesab naxwazim, ez bi tenê ji te re dibêjim

û hew. Hemû tiştê tu dikî, tu tişteki nakî û li vê ortê digerî; me jî tu bi niyeta katiban girtiye, Xwedê zane bê tu bi kêrî çi tê!

YEPÎHODOV (*Dilê wî maye.*) Ez dixebitim naxebitim, digirim nagerim, dixwim naxwim, wê tenê mezinên min û kesên ku fêhm bikin biryar bidin.

VARYA: Tu çawan cesaret dikî û bi min re wilo dipeyivî? (*Bi hêrs.*) Bala xwe bidin cesaretê! Dêmek hişê min nagihîjê, ne wilo? Tavlê, a niha, jî vir biqêşite! Te bihîst? Tavlê!

YEPÎHODOV (*Bi tirs*): Ez tika dikim tu ê hebekî guh bidî gotinên xwe.

VARYA (*Mîna ne li ser hişê xwe be*): Tavlê jî vir biqêşite! Biqêşite! (*Gava Yepîhodov hêdî hêdî berepaş ber bi dêrî ve dihere, Varya jî wî temaşe dike.*) Bêyom! Derkeve derve û careke din jî nekeve hundur! Bila careke din çavê min bi te nekeve!

YEPÎHODOV (*Piştî ji sehnê derdikeve*): Ez ê di derheqa te de gilîdar bibim.

VARYA: Çi! Tu dîsan hatî? (*Radihêje gopelê ku Firs hiştîbû.*) De ka were! De, were! De tu were ez dersa te bidime te! Ha, dêmek tu tê? A jî te re, a jî te re. (*Tam gava Varya gopelê davêjiyê Lopahîn dikeve hundur.*)

LOPAHÎN: Ez pir spas dikim.

VARYA (*Bi hêrs, di eynî wextê de bi qerf*): Bibexşîne!

LOPAHÎN: Rice dikim. Ez jî bo vê pêrgîhatina te ya germ spasdarê te me.

VARYA: Xem nake. (*Gava dimeşe û diçe, radiweste, serê xwe dizivirîne û bi dengekî nermik dipirse.*) Xwe-

dê bike min cihekî te neçsandibe?

LOPAHÎN: Na, na, tişt nebûye. Tenê wê di serê min de werimandineke mîna hêka qazekê çêbibe û hew.

(Ji hêwanê deng tên: "Lopahîn hatiye! Yermolay li vir e!")

PÎŞÇÎK: Bila çavên min wî bibînin, guhên min wî bibihîzin!
(Pîşçîk û Lopahîn hevdu maçî dikin.) Hebekî bêhna konyakê ji devê te tê, dosto. Lê bi rastî jî em li vir kêfê dikin.

(Ranevskaya dikeve hundur.)

RANEVSKAYA: Tu bû, Yermolay? Tu çima evqasî dereng ma? Leonîd li ku ye?

LOPAHÎN: Mîrza Gayev jî bi min re hat. Ew ê kêliyek din li vir be.

RANEVSKAYA *(Bi heyecan)*: Erê? Firotin çêbû? De, bêje!

LOPAHÎN *(Aciz e, ditirse ku dilşahiya xwe eşkere bike.)* Firotin saet di çaran de xelas bû. Ji ber ku em ji trê-nê man, em mecbûr man li bendî trêna neh û nîvan rawestin. *(Bêhneke kûr berdide.)* Serê min hinekî gêj dibe.

(Gayev dikeve sehnê. Di destê wî yê rastê de tîbak pakêt hene, bi destê xwe yê çepê jî hêsirên xwe pakij dike.)

RANEVSKAYA: Erê, Leonîd? De, bêje! *(Bêsebir, diqîre.)* Zû

bêje, ji bo Xwedê zû bêje!

GAYEV (*Bi hereketeke desta bersivê dide wî, digirî, ji Fîrs re*): Van bigire. Hinek anjovîs e û hinek jî masiyên dagirî ne. Min hemû rojê tiştêk nexwariye. Ya Rebî, min çi kişand! (*Ji deriyê vekirî yê hêwana bîlardoyê dengê topan û dengê Yaşa tê bihîstin: "Heft, hîşjdeh!" Rengê rûyê Gayev tê gubertin; giriyê xwe dibire.*) Ez pir westiyame. Were alîkariya min bike da ez kincên xwe biguherim, Fîrs. (*Ji hêwanê derbasî odeya xwe ya razanê dibe. Fîrs jî dide dû wî.*)

PÎŞÇÎK: Ji firotinê çi xeber heye? Heydê!

RANEVSKAYA: Ma bexçê vîşne hate firotin?

LOPAHÎN: Erê.

RANEVSKAYA: Kê kirî?

LOPAHÎN: Min kirî. (*Kurtebêdengiyek.*) (*Gava Ranevska-ya ew nûçe bihîst, mîna ku birûsk lê ketibe. Ji bo nekeve, xwe bi kursî û masa li ba xwe digire. Varya, xeleka miftan ji ber piştê xwe derdixe, davêje erdê û ji sehnê derdikeve.*) Min kirî. Deqîqeyekê rawestin, li serê min kom nebin, ez gêj dibim... zimanê min nagere. (*Bi ken.*) Gava em çûn mazatê Derîganov li wir bû. Bi tenê 15 000 rubleyên mîrza Gayev hebû, herçî Derîganov bû, bi carekê ve got 30 000 ruble, yanî bi ser îpotekê ket. Vê carê, ez bi ser ve çûm û min 40 000 got. Wî derxist 45 000'an, min got 55 000. Bi wî awayî wî pênc û pênc, min jî deh û deh lê zêde kir û me dewam kir. Di dawî de xelas bû. Di ser deynê îpotekê re min 90 000'ê din jî da, kirîn jî li ser min ma. Niha êdî

bexçeyê vîşne yê min e! Yê min e! (*Bi pîrçîn dîkêne.*) Xwedêyo! Bexçê vîşne yê min e! Ji min re bêjin ku ez serxweş im, min serê xwe winda kiriye, ev hemû xewn e. (*Lingê xwe li erdê dide.*) Bi min nekenin! Ax, xwezî bav û kalê min ji gorên xwe rabûna û ev hemû bidîtana bê çawan Yermolayê wan, Yermolayê reben û cahil, ku zivistanan pêxwas digeriya -bê çawan wî Yermolayî ji xwe re milkek kirî ye. Ez di xewekê de me, ev xewn e, ne rastî ye... Ev xeyaleke ku di siya cehaleta min de dixuye. (*Radihîje xeleka mifteyên li erdê, bi dilşahî dibişire.*) Ji bo ew nîşan bide ku ew êdî hew xatûna vir e, wê mifte avêtin. (*Mifteyan bi şingînî dihejîne.*) Em çî bikin, bila wilo be. (*Dengê akordên muzîkkaran tê.*) Hê, muzîkkarno, lê xin! Ez dixwazim li we guhdarî bikim. Heydê, hûn hemû werin. Werin û li Yermolay Lopahînê ku bivir di dest de ye û di nava bexçeyê vîşne de ye, temaşe bikin. Werin û temaşe bikin bê çawan dar werdigerin! Em ê li vir xaniyan çêbikin, wê neviyên me, nevîçirkên me bigihîjin jiyaneke nû. Bila muzîk lêbîkêve! (*Orkestra dest bi lêdana muzîkê dîke. Ranevskaya li ser qoltixekê rûdine û bi îske îsk digirî.*)

LOPAHÎN (*Bi sitem*): Ax, çîma, çîma te li min guhdarî nekîr? Tu hew dikanî bi paş ve bistînî, ezîza min a reben. (*Bi çavên tijî hêsir.*) Ax, ger ev hemû tişt di paşerojê de bimaya, ev jiyana me ya ku ser û bin bûye, bihata guhertin!

PÎŞÇÎK (*Bi milên wî digire û bi dengê nizim*): Madam Ranevskaya digirî. Heydê em derbasî hêwanê bibin û

wê bi tenê bihêlin. Heydê, werin. (*Bi milê Lopa-
hîn digire û ber bi hêwanê ve diçin.*)

LOPAHÎN: Çi bûye? Stranên xwe yên herî xweş lê xin, muzîkkarno! Wê her tiş weke ez dixwazim bibe! (*Bi qerf.*) Xwediyê malê yê nû tê, Xwediyê bexçeyê vîşne yê nû! (*Bêhemdî li masê diqelibe û tu namîne ku mûmdanka li ser masê wergere.*) Guh medî-nê, bila wergere, ez dikanim pereyên hemû tiştî bidim!

(Ew bi Pişçîk re ji sehnê derdikeve. Di sehnê de û di hêwanê de ji bilî Ranevskayaya ku bi îskîn digiriya, kesek namîne. Orkestra hêdî hêdî lê dide. Anya û Trofîmof bi lez dikevin sehnê. Anya diçe ba diya xwe û li ber wê li ser çongan rûdine. Trofîmof li ber deriyê hêwanê rawestiyaye.)

ANYA: Yadê! ma tu digirî, yadê? Diya min a şîrîn, diya min a xweşik, diya min a delal! Diya min a xweşik, ez ji te hez dikim! Xwedê kederê nede te? Bexçeyê vîşne hate firotin, çû, rast e, hemû rast in. Lê çê dibe, megrî dayika min! Hê li pêşiya te jiyaneke heye, bila canê te sax be. Bi min re were -were em herin, em ji vir bi dûr bikevin. Em ê bexçeyekî ji vî xweşiktir çêbikin. Tu ê bibînî û wê hemû ruhê te şa bibe- wê ruhê te mîna roja ku diçe ava bi huzûr û şa be û tu ê bibişîrî dayika min. Heydê, cana min, bi min re were!

PERDE

PERDEYA ÇAREMÎN

(Sehneyeke mîna ya yekemîn e. Ne bi pencereyan ve perde hene, ne jî bi dûwaran ve resim. Hin hûr mûrên din ku hene mîna yên mazatê hemû li quncikekê avêtî ser hev in. Hewayeke bêdengiyê heye. Li pişt sehnê, li ber deriyê dawiyê, sindoq, bahol û tiştên din hene. Deriyê milê çepê vekirî ye û dengê Anya û Varya tê bihîstin. Lopahîn li ser lingan rawestriyaye. Di destê Yaşa de tebsiyek heye, li ser tepsiyê qedehên tijî şampanya hene. Yepîhodov li antre qutiyekê girê dide. Dengin ku nayê fêhmkirin ji pişt sehnê tête bihîstin; gundî hatine wan bi rê bikin.)

GAYEV (*Ji derveyî sehnê*): Ez spas dikim, dostino, ez spas dikim.

YAŞA: Gundî hatine ji we re bêjin, oxir be. Bi raya min, mîrza Lopahîn, ev mirovên qenc in, lê nezan in.

(Dengê mirovan yê mîna xubxubê tê birrîn. Ranevskaya û Gayev ji antre dikevin sehnê. Digel ku ranevskaya nagirî jî, rûyê wê zer e, dilerize û nika-ne bipeyive.)

GAYEV: Luba, te cûzdanê xwe yê peran hemû da wan. Lê evqas jî nabe, canê min.

LOPAHÎN: Min nikanîbû tişteki din bikira, min nikanîbû.

RANEVSKAYA (*Heta ber derî tê û ji pişt ve bang wan dike*): Gelo bi xatirxwestinê re te qedehek venedixwar? Ji kerema xwe re. Tenê qedehekê. Min ji bîr kiribû ku ez ji bajêr bikirim, li stasyonê jî min bi tenê dikarîbû şûşeyek peyda bikira. Ez lava dikim were. (*Kurtebêdengiyek.*) Çawa, ma tu venaxwî? (*Ji ber derî bi paş ve vedigere.*) Min zanîbûya min qet nedikirî. Wilo be ez jî venaxwim. (*Yaşa bi dîqet tepsiyê datîne ser maseyekê.*) Tu vexwe, Yaşa.

YAŞA: Noş, ji bo çûyina me! Yê dimînin jî şansê wan vekirî bin! (*Vedixwe.*) Ev ne şampanyaya qenc e, bawer bike ne ya qenc e.

LOPAHÎN: Şûşa wê bi heşt rubleyan e. (*Kurtebêdengiyek.*) Vir jî çiqas sar e.

YAŞA: Ji ber ku em ê hemû herin, min îro sobe daneda. (*Dikene.*)

LOPAHÎN: Çima tu dikenî?

YAŞA: Qet, ji xwe.

LOPAHÎN: Digel ku em di meha cotmehê de ne, sayî ye û mîna havînê roj derketiye. Tam dema çêkirina avahiyan e. (*Li saeta xwe dinihêre û ji derî de bangî derve dike.*) Ez di bîra we de tînim ku ji rabûna trêne re bi tenê çil û heft deqîqe maye. Divê heta bîst deqîqeyan em biçin stastonê. Ecele bikin.

(*Ji derve, bi paltoyê xwe diçe ba Trofimov.*)

TROFÎMOV: Divê wextê trêne hatibe. Erebe li vir in. Ev galoşên min bi ku de cehemîn? min galoşên xwe winda kirin. (*Bangî derve dike.*) Anya, galoşên min ne li vir in. Ez wan nabînim!

LOPAHÎN: Ez jî divê herim Harkovayê. Ez ê bi trêna we herim. Ez dixwazim zivistana xwe li Harkovayê bibuhurînim. Ez bi raqalê we ketim û demeke dirêj bêkar mam, ez jî bêkariyê teqiyam. Ger ez kar nekim debara min nayê, ez nizanim ez ê çi bikim ji van destên xwe... Gava ez bi tiştêkî re mijûl nabim, mîna ku herdu destên min ne yê min in, ew wilo bi min ve dadiliqin û dihejin.

TROFÎMOV: Eh, va ye em diçin, tu ê jî bi hêsanî vegerî ser karê xwe yê bi ber.

LOPAHÎN: Rahêje qedehekê.

TROFÎMOV: Na, spas.

LOPAHÎN: Ee, dêmek hûn diçin Moskovayê?

TROFÎMOV: Erê, ez ê herim bajêr wan bi rê bikim, sibehê jî ez herim Moskovayê.

LOPAHÎN: Êê, divê niha profesoran jî dest bi dersên xwe kiribin, ew bi çar çavan li bendî hatina te ye.

TROFÎMOV: Ew te eleqeder nake.

LOPAHÎN: Çend sal çêbûne ku tu ketiyî unîversîteyê?

TROFÎMOV: Hebekî serê xwe bişuxulîne û henekeke din bibîne -ev êdî kevn bûye, hem jî genî bûye. (*Li galoşên xwe digere.*) Binêre, herhel êdî em ê hevdu nebînin, ji ber vê yekê, ez dixwazim li ser lingan şîreteke li te bikim: Wilo milên xwe nehejîne û raneweste- dev ji vê adeta xwe berde. Û çêkirina havîngehan, yek jê jî dev ji vê fikra ku wê rojekê

xwediyê van havîngehan jî bibin xwediyê erdan, berde. Her çawan be, ez dîsan jî ji te hez dikim. Tiliyên te yên zirav û narîn mîna yên hunermendekî ne, ruhê te pak û hesas e.

LOPAHÎN (*Wî hemêz dike*): Oxir be, xortê min yê ezîz. Ez ji bo her tiştî spas dikim. Ger ji bo rêwîtiya te pere lazim bin, ez dikarim hinekî bidim te.

TROFÎMOV: Ew çima? Ez naxwazim.

LOPAHÎN: Lê perê te tune.

TROFÎMOV: Heye, heye. Pir spas dikim. Min ji bo wergerke xwe hinek pere standibû. Ev e, di bêrika min de ye. (*Bi telaş dibe.*) Yahoo, ez dikim nakim ez nikanim galoşên xwe bibînim!

VARYA (*Ji odeya kêlekê*): A ji te re, vane galoşên te yên kevin. (*Cotek galoş davêje nava sehnê.*)

TROFÎMOV: Çima tu evqasî bi hêrs î, Varya? Hi!... Ev galoşên han ne yên min in ku!

LOPAHÎN: Min biharê panzdeh hezar donim heşîş çandibû, min çil hezar rubleyên pakij kar kir. Lê, gava ev heşîş gul vedidin, çi dêmeneke wê ya xweş heye! Ha, min digot, ku min çil hezar ruble qezenc kir, yanî ji ber ku perê min heye, ez dixwazim hinekî jê bidim te! Çima tu wilo pozê xwe dadiliqînî? Ez peyakî gundî me, ez bi mêranî dipeyivim...

TROFÎMOV: Bavê te gundî bû, yê min kîmyager e, lê ev tiştêkî îspat nake. (*Lopahîn cûzdanê xwe derdixe.*) Wî têxe cê wî. Ger tu dused hezar rubleyî jî bidî min ez dîsan naxwazim. Ez mirovekî azad im, hûn bi dewlemend û belengazên xwe nikanin tesîreke biçûk jî li min bikin. Ev hemû ji min re hîç

in... Tu jî hîç î... Ez ê milên xwe bihejînim û herim û werim, ez mirovekî birûmet û serbilind im. Mirovatî ber bi rastiya herî berz ve diçe, ber bi dilşahiya herî berz ya li ser rûyê dinyayê dimeşe û ez jî di pêşiyê de me.

LOPAHÎN: Û tu difikirî bigihîjî armanca xwe?

TROFÎMOV: Erê. (*Kurtebêdengiyek.*) Ez ê bigihîjim armanca xwe, an jî ez ê rê nîşanî hinin din bidim.

(Ji dûr ve, dengê bivirê ku daran dibirre tête bihîstin.)

LOPAHÎN: Eh, wê çaxê oxir be, dostê min; êdî wextê çûyî nê ye. Em li vir li dijî hev radibin, lê jiyana tê û dibuhure. Gava ez bi saetan bê rawestan dixebitim, serê min rehetir e, mîna ku ez wê çaxê sebaba hebûna baştir têdigihêm. Lê li vê Rûsyayê gelek însan hene, ku anca Xwedê zanibe bê ew ji bo çî hatine vê dinyayê. Guh mediyê, ji kê re çî? Li gorî min bihîst, mîrza Gayev, li bankeyeke ku salê 6000 ruble tîne, karek qebûl kiriye. Lê wê zêde dom neke, ew pir tiral e.

ANYA (*Ji devê derî*): Yadê, heta ew here, ez ji we rice dikim ku hûn ê birrîna daran bidin rawestandî.

TROFÎMOV: Bi rastî jî, diviyabû te hebekî guh bidayê. (*Derbasî antre dibe.*)

LOPAHÎN: Bi rastî. Ez ê tawilê wana bidime rawestandî. Ho gêjikno! (*Derdikeve.*)

ANYA: Gelo Fîrs birin nexweşxanê?

YAŞA: Min vê sibehê ji wan re got, wî bibin. Herhal ew

şandine.

ANYA (*Ji Yepîhodovê ku di hêwanê re derbas dibe re*): Ka ji kerema xwe re lêbikole bê Fîrs birine nexweşxanê an na.

YAŞA (*Bi dilmayin*): Min vê sibehê ji Yegor re got. Bêfêde ye.

YEPÎHODOV: Li gorî baweriya min, tu fêda doktor û nexweşxaneyan êdî nagihîje Fîrsê kal; dema ku ew bigihîje heqê xwe hatiye. Ya rastî ez ji wî didexisim. (*Radihîje sindoqekê, datîne ser qutiya karton a şevqe û qutiya şevqe bi erdê ve dizeliqîne.*) Ha, ev e! Ez dizanim çi tê serê min! (*Derdikeve.*)

YAŞA (*Bi qerf*): Bêyom!

VARYA (*Ji derveyî sehnê*): Ma Fîrs birin nexweşxanê?

ANYA: Erê.

VARYA: Çima nota ku ji doktor re hatiye nivîsandin, nebiri-ne?

ANYA: Ha, wê çaxê ez ê tavilê bişînim. (*Ji sehnê derdikeve.*)

VARYA (*Ji odeya kêlekê*): Yaşa li ku ye? Ji wî re bêjin diya wî hatiye da jê re bêje oxir be.

YAŞA (*Bi jêsteke ku bêtehamultî nîşan dida*): Sînorekî sebra mirovan heye.

(*Dunyaşa bi bagajan mijûl e. Gava ew û Yaşa bi tenê dimînin, nêzikî wî dibe.*)

DUNYAŞA: Qet nebe, carek bûya jî te dikarîbû li min bini-hêriya, Yaşa. Tu min dihêlî û diçî. (*Dest bi girî dike û xwe davêje stûyê Yaşa.*)

YAŞA: Tu fêda girî tune. (*Şampanya vedixwe.*) Ez ê ji ni-

ha û deh rojan dîsan li Parîsê bim. Sibehê jî em ê li ekspresê siwar bibin û êdî hew kes dikare me bigire. Ez bawer nakim. Vive la France! Ev der ne li gorî min e canê min. Ji dilê min nayê, ez çi bikim, ne di destê min de ye. Ev cehaleta ku min li vir dît têt dike. (*Şampanya vedixwe.*) Niha çi fêda giriyê te heye? Hebekî bi ser xwe ve were, wê çaxê tu ê nexwazibî bigirî.

DUNYAŞA (*Li neymika xwe a bêrîkan dinihêre û rûyê xwe podra dike*): Li Parîsê ji min re binivîsîne. Ez ewqasî bi te ve hatibûm girêdan, Yaşa, ez ewqasî hatibûm girêdan ku! Ez mirovekî pir hesas im, Yaşa.

YAŞA: Yek têt. (*Bi dengê nizam ji xwe re stranekê dinuburîne û mîna ku bi bagajan ve mijûl e, dike.*)

(*Ranevskaya, Gayev û Şarlotta dikevin sehnê.*)

GAYEV: Em bi rê bikevin? Êdî wext e. (*Li Yaşa dinihêre.*) Bîna masî ji kê têt?

RANEVSKAYA: Divê em piştî deh deqîqeyên din cihê xwe bigirin. (*Çavên xwe li odê digerîne.*) Bi xatirê te mala me ya xweşik, di xweşiyê de bimîne, kalikê me! Gava zivistan derbas be û dîsan bihar were, êdî tu ê ne li vir bî; Wê te hilweşînin. Ax, ger zimanê van dîwaran hebûya û bipeyiviyana! (*Bi coş Anyayê maçî dike.*) Gencîneya min, tu dibiriqî, çavên te mîna du elmasan şewq didin. Ma tu dilşa yî? Ma tu gelekî dilşa yî?

ANYA: Erê, Em dest bi jiyanê nû dikin, yadê.

GAYEV (*Bi şahî*): Rast e, êdî her tişt kete rê. Berî ku bexçê

vîşne were firotin, em hemû di meraqê de bûn, em perîşan bûn; lê kar, piştî bi celebê careke din bi paş de venegere, kete rê, em hemû rehet bûn, heta kêfa me hate cih. Ez jî êdî bûme bankevan, finansman... Min yek li ya sor xist! Lê herçî tu yî, Luba, tu çi dibêjî bibêje, tu her tim baştir dixuyî, di vê de qet şik tune.

RANEVSKAYA: Erê, rast e, ez niha rehetir im. (*Jê re dibe alîkar ku şevqe û mantoyê xwe li xwe bike.*) Êdî xewa min jî baş bûye. Firaxên min derxe, Yaşa. Divê em têkevin rê. (*Ji Anyayê re.*) Em ê dîsan hevdu bibînin, şîrîna min... Ez diçime Parîsê; ez ê bi pereyên ku pîrka te ji bo kirîna milk ji Yaroslavlê şandine bijîm. Xwedê ji pîrka te razî be! Lê ez ditirsim ev pere ji bo demeke dirêj têr neke.

ANYA: Hûn ê tavilê vegerin, ne wilo, yadê? Hema ez vê îmtihana lîseyê bidim, ez ê milên xwe lê wergerînim û alîkariya we bikim. Em ê bi hev re têra xwe pirtûkan bixwînin, ne wilo, yadê? (*Destê diya xwe maçî dike.*) Em ê şevên dirêj yên payizan bi hev re pirtûkan bixwînin û wê li pêşiya me dinyayên nû û bêhawe xweş vebin. (*Bi xeyal.*) Zû vegere, yadê!

RANEVSKAYA: Ez ê vegerim, meleka min. (*Anyayê hemêz dike.*)

(*Lopahîn dikeve sehnê. Şarlotta di ber xwe de stranekê dibêje.*)

GAYEV: Bijî (*Şarlotta distirê.*)

ŞARLOTTA: (*Pakêteke ku dişibe pitikekê dixê ber hemêza*

xwe): Lorî, pitika min, lorî... (*Pitik bersiv dide: "wua-wua."*) Lê tu dilê diya xwe dihêlî. (*Pakête davêje erdê.*) Ji bîr neke, ji kerema xwe re ji min re jî cihekî nû peyda bikin. Ez nikanim wilo li navê bimînîm.

LOPAHÎN: Em ê bibînîn, bibînîn, Şarlotta, tu mereq neke.

GAYEV: Her kes me terk dîkin. Varya jî diçe. Ji nişkê ve, kes hew li rûyê me dinihêre. (*Di ber xwe de distirê.*) De loo, tu jî!

(*Pîşçîk dikeve sehnê.*)

LOPAHÎN: Berhema xwezayê!

PÎŞÇÎK (*Bi uf û kuf*): Of!... A wilo ez bêhna xwe berdim! Ez mirim, hal di min de nema!... Dostên min yên esilzade, hinek av bidin min.

GAYEY: Hûn dîsan peran dixwazin, ne wilo? Ez naxwazim, bila kêmbê; hela ez serê xwe ji belê xelas bikim. (*Derdikeve.*)

PÎŞÇÎK: Ji cara dawî ku ez hatim vir û bi vir ve, sed sal derbas bûn, spehîtira xaniman. (*Ji Lopahîn re.*) Ma tu li vir bû? Ez bi dîtina te gelekî kêfxweş bûm, tu mirovekî jîr û zana yî. Fermo... bigire (*Pera dide Lopahîn.*) Çarsed ruble. Heşt sed û çil ruble deynê te li min dimîne.

LOPAHÎN (*Ecêbmâyî maye, milên xwe dihejîne*): Yahoo, ev mîna xewnekê ye! Te ev pere ji ku anîn?

PÎŞÇÎK: Deqîqeyekê raweste... oh! Ez şewitîm Wele... Ev bûyereke fewqelade ye, mîrza. Komek îngilîz hatin, di nava erdê min de celebekî kilsa spî dîtî. (*Ji*

Ranevskayê re.) Ev e, ji te re jî çarsed ruble, hey xanima spehî û bedew. (*Pera didê.*) Dawiya maye jî paşê. (*Ava xwe vedixwe.*) Berî niha bi kêliyêkê di trêne de xortekî behs dikir... filosofekî mezin gotiye, ya qenc ew e her kes xwe ji ser xaniyê xwe biavêje erdê. Xwe biavêjin, gotiye, wê çaxê hûn ê xatirê jiyane bizanibin. (*Bi awayekî ecêbmayî.*) Bi-fikire! Eh, hinek ava din!

LOPAHÎN: Ev îngîlîz kî ne?

PÎŞÇÎK: Min ew erdê xwe yê bi kils ji bo bîst û çar salan bi deman daye wan. Li min bibuhure, wexta min tune ye... divê ez herim... Ez ê herim Snojkov... herim Kardamanov... Ez deyndarê her kesî me... (*Vedixwe.*) Roja pêncsemê ez ê dîsan werim... Bi xatirê we û heya wê çaxê di xweşiyê de bimînin...

RANEVSKAYA: Em jî niha diçûn bajêr, ez ê sibehê herim derveyî welêt.

PÎŞÇÎK: Çi! (*Di nava dehşetê de.*) Hûn bar dikin bajêr? Ew, ez fêhm dikim - alav, sindoq... Ji destê me çi tê! Zeka van îngîlîzan fewqelade bi quwet e. Baş e, maşalê hûn dilşa bibin. Xwedê alîkarê we be... baş e. Li vê dinyayê dawiya her tiştî heye. (*Destê Ranevskayê maçî dike.*) Ger nûçeya dawîhatina min jî ji we re were, vî... vî bergîrê pîr jî bi bîr bînin û bêjin ku: "Demekê, yekî bi navê Sîmyonov-Pîşçîk jiyaye, Xwedê gunehên wî efû bike." Hewa jî çiqas xweş e... Erê. (*Bi rewşeke pîr bi tesîr derdikeve, lê tavilê, bi şûn de vedigere û li devê derî dipeyive.*) Silavên Daneşkayê li we hene. (*Derdikeve.*)

RANEVSKAYA: Em êdî dikarin herin. Ez tenê li du tiştan difikirim. Yek jê Fîrs e, kalê reben. (*Li saeta xwe mêze dike.*) Em dikanin pênc deqîqeyên din jî binînin.

ANYA: Fîrs çûye nexweşxanê, yadê. Vê sibehê Yaşa ew şand.

RANEVSKAYA: Ya din jî ku ez mereq dikim, Varya ye. Ew fêr bûye ku sibehan zû rabe û bixebite, niha ger ew karekî ku bike nebîne, wê mîna masiyê ku ji nava avê derketibe, lê were. Van demên dawî ew jar bûye, çilmisî ye, pir jî digirî, rebenê. (*Kurtebê-dengriyek.*) Tu baş pê dizanî, Yermolay, min ji berê de her hêvî kiriye ku hûn bi hev re bizewicin, yek jî, ev yeka han eşkere dihate dîtin. (*Di gubê Anyayê de bi pistînî tişteki dibêje, piştî wê Anya ji Şarlottayê re bi serî îşaret dike û herdu bi hev re derdikevin.*) Varya ji te hez dike, tu jî ji wê hez dikî. Ya rastî ez nizanim bê hûn çima herdu ji hev direvin. Ez qet fêhm nakim!

LOPAHÎN: Ya rastî ez jî nizanim. Bi rastî jî pir ecêb e. Ez hazir im... Ger ne dereng be, em vî karî çareser bikin; niha, tavlê em vî karî dawî binin, bila here; Bi min wilo ê ku, gava tu ne li ba me bî, ez ê qet nikanibim bi xwe pêşniyaza zewacê jê re bibim.

RANEVSKAYA: Harîka! Hem ji xwe, pir pir deqîqeyeke me bigire. Ez ê a niha bang wî bikim.

LOPAHÎN: Ev e, şampanya jî li vir hazir e. (*Li qedehan dinihêre.*) Vala bûye! Yekî vexwariye. (*Yaşa dikuxe.*) Ez ji vê re çavbirçîtû dibêjim, rasterast çavbirçîtû!

RANEVSKAYA (*Bi heyecan*): Harîka! Heydê em herin...

Alez, Yaşa. Ez ê bang Varya bikim (Ji derî de.)
Varya, dev ji her tiştî berde û were vir. Zû were!
(Ew û Yaşa bi hev re derdikevin.)

LOPAHÎN (*Li saeta xwe dinihêre*): ihm. (*Kurtebêdengiyek.*)

(*Ji pişt derî dengê kenên bi pîvan û dengê kurtûpîstê tê bihîstin. Paşê Varya dikeve sehnê.*)

VARYA (*Bi rêk û pêk bagajan di çav re derbas dike*): Pir ecêb e, ez qet li cihekî jî nabînim.

LOPAHÎN: Tu li çi digerî?

VARYA: Min bi xwe pêça bû, lê niha nayê bîra min. (*Kurtebêdengiyek.*)

LOPAHÎN: Niha tu ê herî ku, Varya Xan?

VARYA: Ez? Ez ê herim Ragulînan. Ez ê li cem wan bixebitim, yanî wek ekonom.

LOPAHÎN: Ma ew ne li Yasnevoyê ye? Heştê kîlometre dûrî vir e. (*Kurtebêdengiyek.*) Wê çaxê tê wê manê ku li vê malê jîyan nemaye.

VARYA (*Bagajan di çav re derbas dike.*) Gelo wê ketibe ku? Dibe jî min xistibe hundurê sindoqê. Erê, li vir jîyan mir, careke din jî bi paş de venagere.

LOPAHÎN: Ez jî niha diçim Harkovê - bi eynî trêne. Komek karê divê ez bikim heye. Ji bo ku Yepîhodov li vir miqate be ez wî dihêlim. Wê li ba min be.

VARYA: Bi rastî?

LOPAHÎN: Par vî çaxî berf bariyabû, wê bê bîra te; lê niha hewa çiqas xweş e, roj derketiye. Lê dîsan jî sar e. Di binê sifrê re sê derece ye.

VARYA: Rast e? Min lê nenihêrê bû. (*Bêdengiyek.*) Ji xwe termometreya me jê xera bûye. (*Kurtebêdengiyek.*)

DENGEK (*Ji derê hewşê*): Mîrza Lopahîn!

LOPAHÎN (*Mîna li bendî bû ku wê bang wî bikin*): Ez têm!
(*Zû derdikeve.*)

(Varya li erdê rûdine, serê xwe dispêre buxçikek kincan, hêdika bi îskînî digirî. Derî vedibe, Ranevskaya bi ihtiyadî dikeve hundur.)

RANEVSKAYA: Êê? (*Kurtebêdengiyek.*) Divê em herin.

VARYA (*Çavên xwe ziwa kirine, êdî nagirî*): Erê, dem hatiye, yadê. Ger ez ji trêne nemînim, ez ê jê îro herim Ragulînan.

RANEVSKAYA (*Bangî derve dike*): Anya, heydê kincên xwe li xwe ke.

(Anya û paşê jê Gayev û Şarlotta dikevin sehnê. Paltoyekî qalind î bi kum li Gayev e. Xulam û erebevan dikevin hundur. Yepîhodov li dora bagajan zîz dibe.)

RANEVSKAYA: Êdî em dikarin bi rê bikevin.

ANYA (*Bi kêf*): Em bi rê dikevin!

GAYEV: Dostên min, dostên min yê ezîz û bi qîmet! Niha, gava em dikin ji vê malê ebedî bi dûr bikevim, ez ê çawan bêdeng bimînim? Ez bi xwe nikarim, ku ez hemû heyacana xwe neynime ziman.

ANYA (*Bi bergerîn*): Xalo!

VARYA: Xalo, ji kerema xwe re bihêle!

GAYEV (*Bi keder*): Ez ê yekê li ya sor bixim, ez ê bêdeng bimînîm...

(*Pêşî Trofîmov, paşê jî Lopahîn dikevin hundur.*)

TROFÎMOV: Heydê werin, dem hatiye.

LOPAHÎN: Yepîhodov, paltoyê min.

RANEVSKAYA: Ez ê deqîqeyeke din jî li vir bimînîm. Tu dibêjî qey min berê dîwarên vî xanî, zikê vî xanî nedîtiye, ez niha dixwazim bi hezkirineke mezin, mîna ku ez ê daqurtînim, temaşe bikim.

GAYEV: Niha tê bîra min, gava ez şeş salî bûm, ez rojên yekşema li ber vê pencereyê rûdiniştim û min çûyina bavê xwe ya dêrê temaşe dikir.

RANEVSKAYA: Tiştêk li dû me nema, ne wilo?

LOPAHÎN: Divê tişt nemabe. (*Gava paltoyê xwe li xwe dike, ji Yepîhodov re.*) Binêr bê her tiştêkê temam e?

YEPÎHODOV: (*Bi dengê ketî*): Tu dikarî baweriya xwe bi min bînî, mîrza Lopahîn.

LOPAHÎN: Çi bi dengê te hatiye?

YEPÎHODOV: Gava min av vexwar tiştêkê kete qirika min.

YAŞA (*Bi tewrekî kêmdîtin*): Ev cahîlû ye!

RANEVSKAYA: Em diçin, divê evdekî Xwedê jî li vir nemîne.

LOPAHÎN: Heta biharê, erê.

(*Varya ji buxçikekê şemsiyekê wilo bi lez dikişîne, mirov dibêje qey wê pê li Lopahîn bixe. Lopahîn mîna ku tirsiyabe hereket dike.*)

VARYA: Hê ne çî! Hîç fikreke min ya weha tunebû.

TROFÎMOV: Werin, em cihên xwe bigirin. Wextê temam e.
Wextî trêne were.

VARYA: Galoşên te va ne, Petya, li ba qutiyê. (*Bi çavên bi hêsir.*) Çi jî pîs in, ya Rebî!

TROFÎMOV (*Gava galoşên xwe dixê pê*): Heydê, werin, dostino.

GAYEV (*Pir hîsî bûye, ji bo ku negirî bi zorê xwe digire.*)
Trên-stasyon. Tu ê ya sor bajo kortalê, yê spî jî bajo quncikê!

RANEVSKAYA: Em herin, heydê!

LOPAHÎN: Her kes li vir in? Kes nema, ne wilo? (*Deriyê li milê çepê kilît dike.*) Me hemû tişt xistine vir. Balo ez kilît bikim. Em herin!

ANYA: Bi xatirê te mala me, bi xatirê te kevnejiyana me!

TROFÎMOV: Tu bi xêr hat, jiyana nû! (*Bi Anyayê re derdikevin.*)

(Varya çavên xwe li dora xwe digerîne, hêdî hêdî derdikeve. Yaşa û Şarlotta û kûçikê xwe jî derdikevin.)

LOPAHÎN: Wê çaxê heta biharê. Heydê, her kes têkevin rê.
Bi hêviya hevdudîtîne! (*Derdikeve.*)

(Ranevskaya û Gayev bi tenê dimînin. Ew di rewşeke wilo de ne, ku mirov dibêje qey ew ji mêj ve li bendî vê kêliyê bûn; xwe li hev dipêçin, bi tîrsa ku dengê wan neçe kesî, hêdî hêdî, ji dil digirîn.)

GAYEV (*Bi kedereke kûr*): Birayê min! Keko!

RANEVSKAYA: Ax, bexçeyê min yê xweşik! Bexçeyê min yê delal! Jiyana min, ciwaniya min, dilşahiya min, bi xatirê te! Bi xatirê te!

ANYA (*Ji derveyî sehnê bi şahî bang dike*): Yadêê!

TROFÎMOV (*Bi kêf û heyecan*): Hêê!

RANEVSKAYA: Ez cara dawî li dîwar û pencereyan binihêrim. Diya min ya delal di van odeyan de digeriya.

GAYEV: Xwakê, xwaka min...

ANYA (*Ji derveyî sehnê*): Yadêê!

TROFÎMOV (*Ji derveyî sehnê*): Hêê!

RANEVSKAYA: Ez têm! (*Derdikevin.*)

(Sehne vala dimîne. Dengê kilît kirina deriyan û dengê birêketina erebeyan tête bihîstin. Der û dor bêdeng dibe. Di nava bêdengiyê de dengê xizok û dagirtî yê bivir tê bihîstin. Dengê linginan tê. Di deriyê milê çepê de Fîrs xuya dike. Mîna her car, qapûtkê wî yê serşokê û êlegê wî yê spî lê ye û terlikên wî di lingên wî de ne. Nexweş e.)

FÎRS (*Diçe ku derî veke.*) Derî kilît kirine. Hemû çûne. (*Li ser dîwanekê rûdine.*) Wan ez ji bîr kirime. Bila be! Ez ji xwe re hinekî li vir rûnêm. Ji sedî sed beg ji berdêla paltoyê xwe yê bi kurk, paltoyê qumaş li xwe kiriye. (*Bi derd bêhna xwe berdide.*) Wî wext nehişt ku ez kincên wî lê bikim. Xortanî ye! Cahilî! (*Tiştin ku nayên fêhm kirin di ber xwe de dibêje.*) Jiyana çawan hat û çû, mîna ku ez qet nejiyabim. (*Xwe li erdê dirêj dike.*) Qet nebe ez hebe-

kî xwe li vir dirêj bikim. Hîç hêza te nemaye, tu çûyî. Ax, ax tu... bêkêrê bêkêr! (*Tevnalive.*)

(Ji dûr ve, dengêkî mîna dengê tîlên tembûrê ku ji esmanan qetiyabe û hatibe tê bihîstin, bi hizin û xemgînî kêr dibe, kêr dibe û winda dibe. Ji dengê bivirê ku li nava bexçeyê vîşne daran dibirre pê ve tu deng nayê.)

PERDE

...Çîrokên Çexov di demeke pirr kurt de li seranserî Rûsyayê deng dide û di wê sîstema, bi gotina Lenîn, Feodal Emperyalîst de ji teqandina edebiyata Rûsyayê re dibe çîrûskek.

Nivîskarên hemdemên Çexov, an jî yek ji kaloyên edebiyata rûsan, *Tolstoy*, di derheqa Çexov de wilo digot: "Çexov ji wan hindiknivîskaran e ku mirov dixwaze çîrokên wî careke din bixwîne". *Gorkî* jî hevçaxê xwe *Anton Çexov* dipesinand, ew mîna çîroknivîskarekî kedkar, kûr û têgihîştî tanî ziman. Wê ew kûrbûn û têgihîştîbûna wî bala *Andre Gidé* jî kişandibe, loma ew jî di derheqa Çexov de wilo dibêje: "Ez li tu çîrokên Çexov yên ne balkêş rast nehatime; hemû çîrokên wî balkêş in û yek ji ya din xweştir e. Ji xweşbûn û balkêşiyê jî wêdetir ez heyranê wan im"...